જિંગલ જિંગલ ZAGMAG

બોલતું ઝગમગ

પરીની બાળવાર્તા

કિરણબેન પુરોહિત

પરી છઠ્ઠા ધોરણમાં અભ્યાસ કરતી હતી. આજે તેની શાળામાં એક વક્તૃત્વ સ્પર્ધા યોજાઈ હતી, જેનો વિષય હતોય 'આપણો સાહિત્ય વારસો'. આ વિષય પર વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના વિચારો રજૂ કરવાના હતા. પરી ભારે ઉત્સાહમાં હતી, કારણ કે તેણે આ વિષય પર ખૂબ ઊંડો અભ્યાસ કર્યો હતો. સ્પર્ધામાં પરીએ ગુજરાતના સમર્થ સાહિત્યકારો, કવિઓ અને ઇતિહાસકારોના અમૂલ્ય પ્રદાન વિશે અસ્ખલિત વાણીમાં સુંદર રજૂઆત કરી. તેના મનનીય વક્તવ્યને કારણે સમગ્ર શાળામાં તેનો પ્રથમ ક્રમાંક આવ્યો.

પરીને બાળપણથી જ સાહિત્ય પ્રત્યે અનહદ લગાવ હતો. તેને પુસ્તકો વાંચવાનો ભારે શોખ હતોત તેણે બાળવાર્તાઓ અને ટૂંકી વાર્તાઓના ઢગલાબંધ પુસ્તકો વાંચી કાઢ્યા હતા. તે પોતાના દાદા-દાદી પાસેથી પણ રોજ રાત્રે વાર્તાઓ સાંભળતી. તેમના સમયની અવનવી લોકકથાઓ, રાજારાણીની પરંપરાગત વાર્તાઓ તેમજ રામાયણ અને મહાભારતના પ્રેરક પ્રસંગો તેણે દાદાજી પાસેથી રસપૂર્વક સાંભળ્યા હતા.

આજના આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ (એઆઈ) અને ડિજિટલ યુગમાં મોટાભાગના બાળકો જ્યારે સ્માર્ટફોન, વિડિયો ગેમ્સ અને ઇન્ટરનેટમાં રચ્યાપચ્યા રહે છે, ત્યારે પરીનું મન માત્ર પુસ્તકોના વાંચન અને લેખનમાં જ પરોવાયેલું રહેતું. તેના દાદા હંમેશાં સમજાવતા કે મોબાઈલનો અતિરેક બાળકના માનસિક વિકાસને રુંધી નાખે છે, જ્યારે ઉત્તમ પુસ્તકો સંસ્કાર અને કલ્પનાશક્તિનું સિંચન કરે છે.

પરીને બાળપણથી જ સાહિત્ય પ્રત્યે અનહદ લગાવ હતો. તેણે બાળવાર્તાઓ અને ટૂંકી વાર્તાઓના ઢગલાબંધ પુસ્તકો વાંચી કાઢ્યાં હતાં.

પરી શાળાની પુસ્તકાલયમાંથી અવારનવાર નવાં પુસ્તકો ઘરે વાંચવા લાવતી. તેના માતા-પિતા પણ વાંચનના શોખીન હતાંત તેઓ નગરની જાહેર લાઇબ્રેરીમાંથી ઝવેરચંદ મેઘાણી, ઉમાશંકર જોશી, ચંદ્રકાંત બક્ષી ઉપરાંત જીવરામ જોષી અને રમણલાલ સોની જેવા પ્રસિદ્ધ સાહિત્યકારોનાં પુસ્તકો લઈ આવતાં. આમ, આખા ઘરમાં સાહિત્યિક વાતાવરણ મહેકતું હતું.

પરીનું મોટું સ્વપ્ન એક સફળ લેખિકા બનવાનું હતું. તેણે નાની નાની બાળવાર્તાઓ લખવાની શરૂઆત કરી. પરિવારના વડીલોના સ્નેહ અને માર્ગદર્શનથી જોતજોતામાં તેણે ઘણી રસપ્રદ વાર્તાઓ તૈયાર કરી લીધી. તેના માતા-પિતાએ તેને પ્રોત્સાહિત કરીને આ વાર્તાઓનું એક સુંદર પુસ્તક પ્રકાશિત કરાવ્યું.

પોતાનું પ્રથમ બાળવાર્તા સંગ્રહનું પુસ્તક પ્રગટ થતાં શાળાના પ્રાર્થના સંમેલનમાં પરીનું વિશેષ બહુમાન કરવામાં આવ્યું.

શાળાના આચાર્યશ્રીએ તમામ વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરણા આપતાં જણાવ્યુંથ 'આ આધુનિક ટેક્નોલોજીના દોરમાં પરી જેવી નાનકડી દીકરી પાસેથી આપણે સૌએ શીખવા જેવું છે. જ્યાં નવી પેઢી સ્ક્રીન સામે સમય વેડફે છે, ત્યાં પરી પુસ્તકોની સાધના કરીને મૌલિક સર્જન કરે છે. તમારે સૌએ પણ પુસ્તકોને પોતાના સાચા મિત્ર બનાવવા જોઈએ.'

આ QR-કોડ સ્કેન કરો

શાળા તરફથી પરીને વિશેષ ટ્રોફી અને પ્રમાણપત્ર એનાયત કરવામાં આવ્યાં. આચાર્યશ્રીએ પુસ્તકની અનેક નકલો મંગાવીને શાળાના પુસ્તકાલયમાં કાયમી સ્થાન આપ્યું. આ ગૌરવથી પરીનો આત્મવિશ્વાસ બેવડાઈ ગયો અને તેના હૃદયમાં નવું નવું સાહિત્ય સર્જન કરવાનો ઉત્સાહ વધુ પ્રબળ બન્યો. ■

મજાનું પુસ્તક

પુસ્તક રે પુસ્તક,
મારું મજાનું પુસ્તક!
બાળગીત ને બાળવાર્તાનું પુસ્તક,
મારો સાચો દોસ્ત છે પુસ્તક!
દુનિયાની સફર કરાવે પુસ્તક,
અખૂટ જ્ઞાનનો ભંડાર પુસ્તક!
વાંચન રસ જગાવે પુસ્તક,
શબ્દભંડોળ વધારે પુસ્તક!
કલ્પનાની પાંખે ઉડાડે પુસ્તક,
વિચારોનું વૃંદાવન તે પુસ્તક!
સાચું ને સારું શીખવે પુસ્તક,
સારા રસ્તે દોરે તે પુસ્તક!
પુસ્તક પ્રેમી બનો જો તમે,
પ્રગતિ પંથે પુલકિત થાશો તમે!

- મીના પટેલ

દીકરી મારી હેતની હેલી

દીકરી મારી, હેતની હેલી,
માતા હીંચોળે હરખઘેલી,
નિદમાં પોઢજે રે... દીકરી.
રેશમની દોરી, તાણી ઝુલાવે,
ગીત મધુરા ગાઈ સંભળાવે.
પારણિયે પોઢજે રે... દીકરી.
પારણિયે પોપટને ઘુઘરા ધમકે,
ગોળ ગોળ ફરતું ઝૂમ્મર ચમકે.
મલકાતી પોઢજે રે...દીકરી.
માતાની મમતાને પિતાના વ્હાલને,
ગુલાબી હોઠને તારા ગુલાબી ગાલને.
હાલરડે પોઢજે રે...દીકરી.
આખો દિ'તું સુઈને રાતે જગાડતી.
મા-બાપની તું લાડકવાયી ગણાતી.
શાંતિથી પોઢજે રે...દીકરી.
ખરાબ નજરથી ભોળી ના ડરતી.
કાળું ટપકું એના ગાલે રે કરતી.
પડખે પોઢજે રે...દીકરી.
દીકરી તો મારી દેવની દીધેલી.
દીકરા જેમ એને મોટી કીધેલી.
હીંચકે પોઢજે રે...દીકરી.

- મણિલાલ શ્રીમાળી 'મિલન'

ચિત્રમાં સુંદર રંગ પૂરો

ટપકાં જોડીને ચિત્ર પૂરું કરો

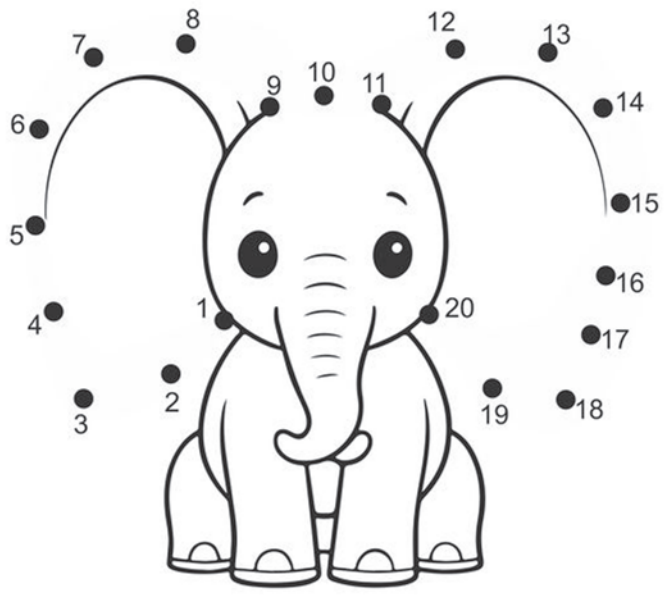

કહેવતોની કરામત

મિત્રો, અહીં કેટલીક કહેવતો આપી છે. બધી કહેવતો અધૂરી લખી છે તો નીચેના BOXમાંથી ગોતીને લખો.

(૧) આંબા તો ક્યાંક ઊગે .....
(૨) સોટી વાગે ચમચમ ને .....
(૩) આપ્યું ને તાપ્યું .....
(૪) ઘર જોવા કરતાં .....
(૫) આગે આગે .....
(૬) કજિયાનું મુળ હાંસીને .....
(૭) સોનીની સો ને .....
(૮) આંગળા ચાટે કંઈ
(૯) ખાળે ડૂચા ને .....
(૧૦) ઊંઘ વેચીને .....

(૧) દરવાજા મોકળા, (૨) વર જોવો સારો, (૩) પેટ ન ભરાય, (૪) રોગનું મૂળ ખાંસી, (૫) ઉજાગરો લીધો, (૬) લુહારની એક, (૭) વિદ્યા આવે ધમધમ, (૮) ગોરખ જાગે, (૯) બાકી બાવળિયા બધે મળે, (૧૦) બેસી રહેતું નથી

કહેવતોની કરામતનો જવાબ :
(૧) આંબા તો ક્યાંય ઊગે બાકી બાવળિયા બધે મળે.
(૨) સોટી વાગે ચમચમ ને વિદ્યા આવે ધમધમ (૩) આપ્યું ને તાપ્યું બેસી રહેતું નથી (૪) ઘર જોવા કરતાં વર જોવો સારો (૫) આગે આગે ગોરખ જાગે
(૬) કજિયાનું મૂળ હાંસી ને રોગનું મૂળ ખાંસી
(૭) સોનીની સો ને લુહારની એક (૮) આંગળા ચાટે કંઈ પેટ ન ભરાય
(૯) ખાળે ડૂચા ને દરવાજા મોકળા (૧૦) ઊંઘ વેચીને ઉજાગરો લીધો

GUESS THE WORD QUIZ

FIND 5 DIFFERENCES

બચતનો સદુપયોગ

અર્જુનસિંહ કે. રાઉલજી

શિવુ હાથમાં માટીનો ગલ્લો લઈને બેઠી હતી. દાદીમાએ સ્નેહપૂર્વક પૂછ્યું, ‘બેટા શિવુ, તું ગલ્લો ખોળામાં લઈને કેમ બેઠી છે? શું વિચાર ચાલી રહ્યો છે તારા મનમાં?’

શિવુ ક્ષણભર દાદીમા સામે તાકી રહી, પછી ઉત્સાહથી બોલી, ‘દાદીમા, હું આ ગલ્લો ફોડું છું. આજે અમે બધી બહેનપણીઓ હોટેલમાં જવાનાં છીએ-પીત્ઝા પાર્ટી, કોલ્ડ ડ્રિંક્સ અને પછી સિનેમાઘરમાં સરસ મજાનું પિક્ચર! ફૂલ એન્ટરટેઇનમેન્ટ, નો ટેન્શન! બસ એન્જોય, એન્જોય અને એન્જોયમેન્ટ! એ મોજમસ્તી માટે જ હું મારી બચતનો આ ગલ્લો તોડું છું. મારી ખાસ સખી નિશુના પપ્પા પાસે મોટી ગાડી છે, તેઓ ગાડી લઈને આપણને લેવા આવવાના છે. અમે બધી બહેનપણીઓ સાથે જ જઈશું. બરાબર બપોરે બાર વાગ્યે આપણા ફળિયાના નાકે ગાડી આવી જશે.’

બધી બહેનપણીઓ દાદીમા સામે જોઈ રહી. શિવુને મનમાં સહેજ ચિંતા થઈ કે ક્યાંક દાદીમા અમારી પાર્ટીના રંગમાં ભંગ ન પડાવે તો સારું! દાદીમા શિવુના મનનો ભાવ પારખી ગયાં

દાદીમા તેના ઉત્સાહી ચહેરા સામે સ્મિત સાથે જોઈ રહ્યાં અને પછી બોલ્યાં, ‘બેટા, તમે હોંશે હોંશે જાવ, મિત્રો સાથે મોજમસ્તી કરો એનો મને સહેજ પણ વાંધો નથી, પરંતુ અત્યારે ઋતુ બદલાઈ રહે છે. ઠંડીનો ચમકારો પણ છે, ને ક્યારેક ગરમી પણ લાગે છે. આવા વાતાવરણમાં ક્યાંક માંદા ન પડી જવાય.’

‘ડોન્ટ વરી ગ્રાન્ડમા! એમની ગાડી તો એસી અને હીટર બન્ને છે, એટલે અમને જરાય તકલીફ નહીં થાય,’ શિવુએ હસતાં હસતાં કહ્યું.

શિવુ જે ફળિયામાં રહેતી હતી, તે ગામના પ્રવેશદ્વાર પર જ સૌથી પહેલું આવતું. ગામની અંદર કે મુખ્ય બજારમાં જવું હોય તો આ ફળિયાના રસ્તે થઈને જ પસાર થવું પડે. શિવુએ ઉત્સાહભેર ગલ્લો ફોડ્યો. અંદરથી નીકળેલા સિક્કા અને નોટોમાંથી જરૂરી પૈસા પોતાના પર્સમાં મૂકી દીધા અને બાકીની રકમ દાદીમાને સાચવવા આપી દીધી. તે ઝડપથી નવાં કપડાં પહેરીને તૈયાર થઈ ઘરની બહાર નીકળી પડી.

બપોરના બાર વાગ્યા હતા. શિવુ ચાલતી ચાલતી ફળિયાની બહાર નીકળતી હતી, ત્યાં જ તેની નજર અચાનક સામે પડી. રોજ માથે મોટો ટોપલો ઉપાડીને તાજાં શાકભાજી વેચવા આવતાં સવિતાકાકી ફળિયામાં પ્રવેશતાં જ ચક્કર ખાઈને જમીન પર ઢળી પડ્યાં! તેમનો ટોપલો પણ હાથમાંથી છટકીને ઊંધો વળી ગયો અને શેરીના ધૂળિયા રસ્તા પર શાકભાજી વેરણછેરણ થઈ ગયાં.

શિવુની નજર પડતાં જ તે પળનોય વિલંબ કર્યા વગર દોડી. તેણે જમીન પર પટકાતાં સવિતાકાકીને ટેકો આપીને બેઠાં કર્યાં અને પૂછ્યું, ‘શું થયું કાકી? અચાનક આમ કેમ પડી ગયાં?’

કાકી કંઈ બોલે તે પહેલાં તો શિવુએ પોતાની વોટરબેગમાંથી ઠંડું પાણી કાઢી તેમને પીવડાવ્યું. બે ઘૂંટડા પાણી પીધા પછી કાકી થોડાં સ્વસ્થ થયાં અને હાંફતાં બોલ્યાં, ‘બેટા, આંખે અંધારા આવી ગયાં ને ચક્કર આવી ગયા!’

એટલામાં તો નિશુ અને બીજી સખીઓ પણ ત્યાં દોડી આવી. તેમણે રસ્તા પર વેરાયેલાં શાકભાજી વીણીને ટોપલામાં સરખાં ભરવા માંડ્યાં. નિશુ બોલી, ‘કાકીની તબિયત બગડી ગઈ છે અને ચક્કર આવે છે, ચાલો આપણે એમને લીંબુનું શરબત પીવડાવીએ.’

બધી છોકરીઓ સવિતાકાકીને બંને બાજુથી ટેકો આપીને શિવુના ઘેર લઈ ગઈ અને શાકનો ટોપલો નજીકના ઓટલા પર મૂકી દીધો. ત્યાં સુધીમાં શિવુના દાદીમા પણ દોડી આવ્યાં. તેમણે મામલો સમજીને તાત્કાલિક ઠંડું લીંબુ-શરબત બનાવી સવિતાકાકીને પીવડાવ્યું. થોડીવાર પંખા નીચે આરામ કર્યા પછી કાકીને સંપૂર્ણ રાહત થઈ, એટલે તેઓ સૌનો આભાર માની શાક વેચવા આગળ નીકળી પડ્યાં.

હવે બધી બહેનપણીઓ રેસ્ટોરાંમાં જવા માટે ઊભી થઈ. ફળિયાના નાકે ગાડી પણ આવીને ઊભી રહી ગઈ હતી.

ત્યાં જ દાદીમા બોલ્યાં, ‘દીકરીઓ, જો તમે મારી વાત સાંભળવા તૈયાર હો, તો હું તમને એક નાનકડી સલાહ આપવા માગું છું.’

બધી બહેનપણીઓ દાદીમા સામે જોઈ રહી. શિવુને મનમાં સહેજ ચિંતા થઈ કે ક્યાંક દાદીમા અમારી પાર્ટીના રંગમાં ભંગ ન પડાવે તો સારું!

દાદીમા શિવુના મનનો ભાવ પારખી ગયાં અને વહાલથી બોલ્યાં, ‘દીકરીઓ, તમે હોટેલમાં જાવ, પાર્ટી કરો અને મોજ માણો એનો મને કોઈ વિરોધ નથી. પરંતુ સાથે સાથે આ બચતમાંથી થોડું પરોપકાર અને સેવાનું સત્કર્મ પણ કરો તો કેટલું સારું! ગરીબો અને અબોલ જીવોના અંતરના આશીર્વાદ મળે તો આપણો ભવ સુધરી જાય.’

‘અમારે શું કરવાનું છે દાદી?’ નિશુએ કુતૂહલથી પૂછ્યું.

દાદીમાએ ગંભીર બનીને સમજાવ્યું, ‘બેટા, મનુષ્યોથી માંડીને પશુ-પંખીઓ સૌને પાણીની જરૂર પડે. ઉનાળામાં ધોમધખતા તાપમાં પાણીના અભાવે એક તરસ્યું કબૂતર આપણા વાડામાં ચક્કર ખાઈને બેભાન પડી ગયું હતું, એ તેં પણ જોયું હતું ને બેટા?’

‘હા દાદીમા, એ તો મેં જોયું હતું. પણ એમાં અમારે શું કરવાનું?’ શિવુએ પૂછ્યું.

દાદીમાએ રસ્તો બતાવ્યો, ‘મારું કહેવું એમ છે કે તમે તમારી આ બચતમાંથી થોડાંક માટીનાં કૂંડાં ખરીદી લાવો. તમે દરેક સખી પોતપોતાના ઘરના આંગણામાં, અગાસી પર કે વાડામાં એ કૂંડાં મૂકીને રોજ સવારે તેમાં તાજું પાણી ભરો, જેથી અબોલ પંખીઓ પોતાની તરસ છીપાવી શકે. ભલે ગરમી ઓછી થઈ ગઈ, પણ પક્ષીઓને તરસ તો લાગે જ. થોડાંક કૂંડાંમાં ચણ નાખો જેથી પક્ષીઓ ભૂખ્યાં ન મરે. વળી, પાંચ-દસ માટીનાં દેશી માટલાં ખરીદી લાવો. સવારે જ્યારે મીઠું પાણી આવે ત્યારે એ માટલાં ભરીને આપણા ફળિયાના નાકે જાહેર રસ્તા પર મૂકી દો. આજકાલ પાણીની પરબ ક્યાંય દેખાતી નથી, પણ તમે તમારી રીતે નીકળતા ગરીબ મજૂરો, રાહદારીઓ અને સવિતાકાકી જેવા ફેરીવાળાઓ ઠંડું પાણી પીને પોતાની તરસ મિટાવી શકે!’

દાદીમાની વાત પૂરી થતાં જ તમામ બહેનપણીઓએ ઉત્સાહભેર તાળીઓ પાડીને આ સુંદર વિચારને વધાવી લીધો!

નિશુ અને શિવુ એકીઅવાજે બોલી ઊઠી, ‘દાદીમા, થોડીક શા માટે? અમારી ગલ્લાની તમામ બચત હવે અમે રેસ્ટોરાંમાં ઉડાડવાને બદલે આ પુણ્યના કામમાં જ વાપરીશું!’

તમામ સખીઓ પળવારનોય વિલંબ કર્યા વિના ગાડીમાં બેસી કુંભારવાડા તરફ નીકળી પડી-અબોલ પંખીઓ માટે કૂંડાં અને વટેમાર્ગુઓ માટે માટીનાં માટલાં ખરીદવા!

‘દીકરીઓ, તમે હોટેલમાં જાવ, પાર્ટી કરો અને મોજ માણો એનો મને કોઈ વિરોધ નથી. પરંતુ સાથે સાથે આ બચતમાંથી થોડું પરોપકાર અને સેવાનું સત્કર્મ પણ કરો તો કેટલું સારું!’

બોધ

સાચો અને ચિરંજીવ આનંદ ક્ષણિક મોજશોખ કે પાર્ટી-સિનેમામાં નહીં, પરંતુ નિઃસ્વાર્થ પરોપકાર અને માનવતાની સેવામાં રહેલો છે. ■

Hello, hello… Jingle Jingle Cutie Champs!

How about putting your imagination to work and writing a short story for Jingle Jingle Zagmag?

Or maybe you've got a poem you'd love to share with your fellow Cutie Champs?

What are you waiting for?

What are you waiting for? Get to your keyboard or grab your pens... and start writing!

Just remember - your story or poem must be original, well-written, and grammatically perfect.

We can't wait to see what you create, Cutie Champs!

Send your story or poem to us at: Jingle Jingle Zagmag, Gujarat Samachar, Near J.P. Chawk, Khanpur, Ahmedabad 380001, Gujarat.

Or even better, email it straight to us at: Zagmag.content@gmail.com

The Day the Lights Went Off

Aarika K. Zala

It was the year 2025. One morning, people all over the world woke up and realized that electricity had gone forever. No lights, no fans, no mobile phones, no television.

One morning, Aarika, a 10-year-old girl, rubbed her eyes and pressed the switch,but nothing happened. Her parents' phone had no battery, the refrigerator was no longer cold, and the lift in her building had stopped working. Everyone in the building looked worried and confused. To her surprise ,the whole city felt strangely quiet.

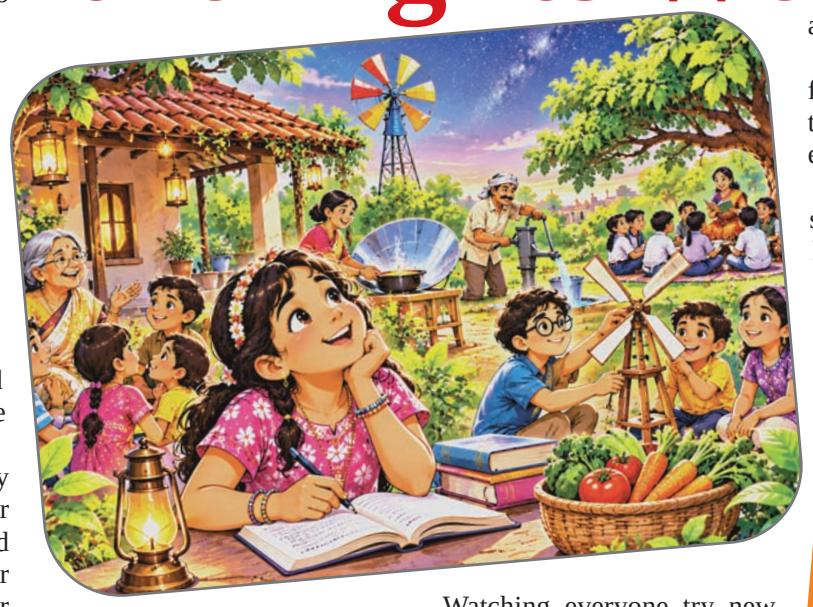

At first, life became very difficult. Schools closed for some days. Hospitals had problems running their equipments . Nights felt darker than ever. Aarika missed her few online classes, watching cartoons, and charging her tablet. As days passed, the city slowly started to adjust . Shopkeepers decided to open the shops early so they could use the morning sunlight. Students began carrying notebooks and pencils instead of tablets. Neighbours met each other while pulling water from wells or hand pumps. In the beginning many people complained, but slowly they began to notice small changes. Children started having great fun playing on open grounds. Grandparents shared interesting stories with their grandchildren. Families talked more because there were no screens to look at.

Aarika started writing down , different ideas she saw people trying , in a small notebook. Some people made small wind wheels to help to pull water.

Watching everyone try new things, Aarika felt that people's ideas could sometimes shine even brighter than electricity.

Aarika still remembers, one evening she was sitting on the terrace and looking at the stars. The sky seemed clearer than she had ever seen before. She could hear birds clearly and feel the cool evening breeze. Suddenly she remembered the stories her grandmother used to tell about life before electricity.

At that moment, Aarika had an idea.

The next day she called her friends and some neighbours together. She spoke with excitement.

"Electricity may be gone," she said, "but our brains and hearts are still working."

People started thinking of simple ways to make life easier again. People started to wake up early in morning, finishes most of their work during daytime and at night they lit oil lamps. Schools reopened under big shady trees. Children studied by reading books and writing on slates. Water was pulled using hand pumps, and meals were cooked on clay stoves.

Schools closed for some days. Nights felt darker than ever. Aarika missed her few online classes, watching cartoons, and charging her tablet.

Soon Aarika started a small group called the "Sun Club." In the club people shared ideas about using nature to help them. They learned to cook food using solar cookers and built small windmills. Aarika made them to understand that , the Sun is the ultimate source of energy and that it never runs out. Some neighbours used windmills to pump water and grind grains.

Slowly people in the neighbourhood started changing their habits . People felt blessed reliving their family life . Children enjoyed playing outdoor games again and spending time in nature.

People started feeling that now life became slower but happier .

One year later the world looked very different. There was still no electricity, but there was light in every home- the light of kindness, teamwork, creativity, and new ideas.

Aarika smiled and wrote in her diary:

Electricity was lost , but a better way to live a life was discovered . ■

The Treasure of Sundarpur

Neha Chaudhari

In the peaceful village of Sundarpur lived an old man named Hari Patel. He was very poor and lived alone in a small house after the death of his beloved wife, Meera. Although life was difficult, Hari never begged from anyone. Every day, he worked hard in the fields and did small jobs around the village to earn enough money for food.

Hari owned very few things. His clothes were old, and his house was simple. However, he had one precious possession-a gold necklace that had belonged to Meera. Before she passed away, she had given it to Hari as a symbol of their love. Many villagers advised him to sell the necklace and use the money to live comfortably, but Hari always refused. To him, the necklace was worth far more than its price because it carried the memories of his wife.

One dark night, a thief named Raju came to Hari's house. He had heard about the gold necklace and planned to steal it. Before entering, he looked through the window and saw Hari sitting beside a small oil lamp, carefully mending a torn shirt. The old man looked weak and tired, yet he continued working with patience. Seeing this, Raju was surprised. Even in poverty, Hari chose to live through honest work.

The next night, Raju quietly entered the house. He found the necklace hidden inside a wooden box beneath Hari's bed. As he opened the box, he noticed a folded letter written by Meera. Curious, he read it.

The letter spoke about love, honesty, and the importance of hard work. At the end, Meera had written: "True wealth is not gold or money. It is the goodness and honesty in a person's heart."

Those words touched Raju deeply. He looked around the small house and realized that Hari had very little, yet he lived with dignity and self-respect. Raju suddenly felt ashamed of his own actions.

Instead of stealing the necklace, he carefully placed it back in the box. Before leaving, he wrote a note and left it near the door.

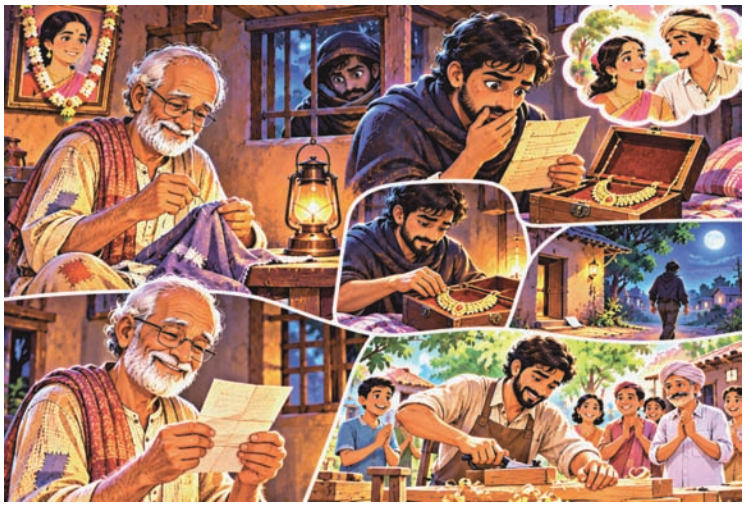

The next morning, Hari found the note. It said: "I came here to steal your necklace, but your life and your wife's words taught me a valuable lesson. From today, I will earn my living honestly. Thank you for changing my life."

Hari smiled as he read the message. He never saw Raju again, but he hoped the man had truly changed.

Years later, people spoke of an honest and hardworking carpenter named Raju. Whenever someone praised him, he remembered the old man from Sundarpur and the lesson that changed his life forever.

Moral

Honesty, hard work, and a good heart are the greatest treasures in life. ■

CHAMPION ON THE CHESSBOARD:

HOW TO WIN BOTH GAMES!

Hi!

I am 15 years old and a Class 10 student. I have two problems, and I would love some advice. 1. I am a class topper, but I struggle to remember short answers.

I usually do well in my studies and score good marks. However, I have difficulty remembering short answers. Even after studying them, I sometimes forget them during examinations. How can I improve my memory and remember answers more easily?

2. I am good at chess, but I cannot qualify for state-level competitions. I am also a chess player and enjoy playing the game. I have participated in district-level competitions two or three times. I have won more than half of my matches, but I still haven't managed to qualify for the state-level competition. I feel I am capable of doing better, but somehow I cannot give my best when it matters.

What should I do to improve my performance and achieve my goal? Please guide me!

- Ajay Somaiya

Being good at studies and being passionate about chess are two wonderful achievements, but both come with their own challenges. A young student, Ajay Somaiya, has two questions: How can he improve his memory, and how can he make it to the state-level chess competition? Let's help him find the answers with some practical tips, a little strategy and a lot of encouragement!

DEAR AJAY,

First of all, congratulations! Being a class topper and a chess enthusiast at the age of 15 is quite an achievement. You already have two important qualities: the ability to work hard and the desire to improve.

But here's something interesting: your two problems may have something in common. Both studying and chess require concentration, practice, patience and the ability to perform under pressure.

Let's tackle them one by one!

Short answers playing hide-and-seek with your memory?

Ajay, here's a little secret: Remembering something is not the same as reading it repeatedly.

You may read an answer five times and still forget it. Why? Because your brain sometimes recognises information while reading but struggles to recall it independently.

Try these five tricks:

■ **Read, close and recall:** Read a short answer carefully. Now close your book and try to explain it in your own words. Don't peek! This is called active recall, and it is one of the most effective ways to strengthen memory. ■ **Break it into bite-sized pieces:** Don't try to memorise an entire answer at once. Divide it into three or four small points. Remember the keywords first and then build the sentences around them.

■ **Become your own teacher:** Pretend you are explaining the answer to a younger student. Speak aloud, use simple language and explain the concept without looking at your notebook. If you can teach it, you probably understand it!

■ **Revise at the right time:** Don't study an answer today and expect it to remain in your memory forever. Revise it after a few hours, the next day, after three days and again after a week. This technique is called spaced repetition.

■ **Sleep well:** Your brain needs proper rest to organise and retain what you have learnt. Avoid sacrificing sleep for last-minute revision. And here's a fun challenge: Make flashcards! Write a question on one side and its answer or important keywords on the other. Test yourself every day. Turn revision into a game rather than a punishment.

Remember, Ajay, you don't need to memorise every sentence word for word. Understand the answer, remember its important points and express them clearly in your own words, wherever the examination permits.

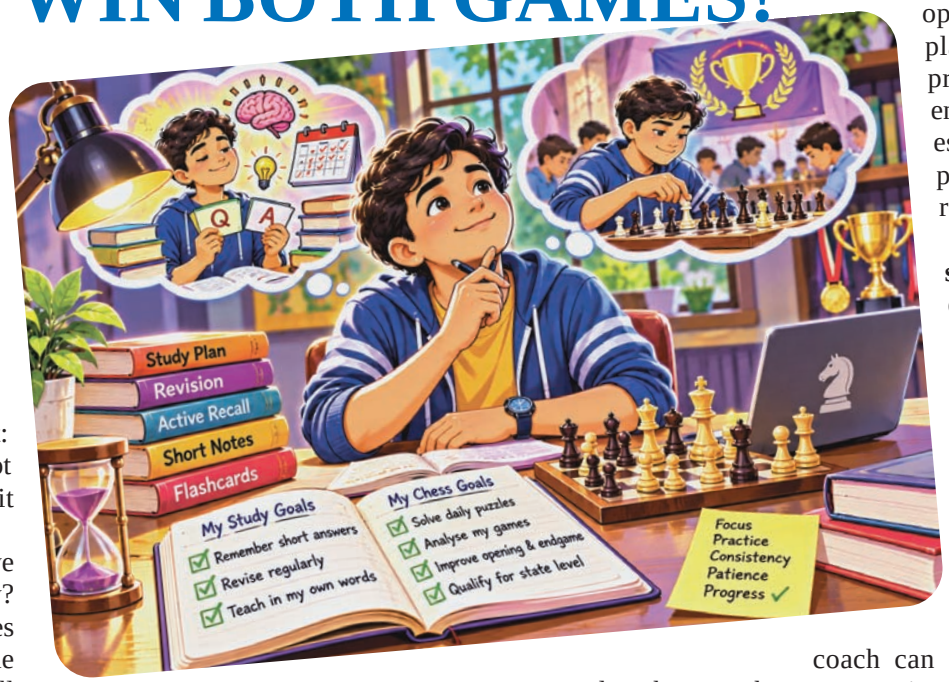

Chess: Checkmate your way to the state championship!

Now, let's move to the chessboard! Winning more than half your matches at district-level competitions is encouraging. It means you are already a competitive player. But qualifying for the state tournament requires something more than simply knowing how to play good chess. You need consistency.

Here are some suggestions:

■ **Analyse every game:** This is probably the most important habit you should develop. After every tournament, review your games, especially the ones you lost or drew. Identify where you made mistakes. Did you overlook an opponent's threat? Did you waste time? Did you miss a winning move? Use a chess engine, such as Stockfish, after analysing the game yourself. First think independently, then compare your observations with the engine.

■ **Strengthen your fundamentals:** Practise tactical puzzles every day. Focus on forks, pins, discovered attacks, double attacks and checkmate patterns. These are the building blocks of strong chess.

■ **Work on your openings and endgames:** You don't need to memorise dozens of opening variations. Understand the ideas behind a few openings you enjoy playing. Also practise basic endgames, especially king-and-pawn positions and rook endgames.

■ **Play against stronger opponents:** Playing with someone better than you can expose weaknesses you may not notice otherwise. Ask them to explain where you went wrong. A good coach can also help identify patterns in your mistakes.

■ **Learn to manage tournament pressure:** Sometimes players perform brilliantly during practice but become nervous in important matches. Practise playing games with a clock, just as you would in a tournament. Before every move, take a breath, check your opponent's threats and then decide.

■ **Maintain a chess diary:** Record your tournament results, mistakes, lessons learnt and areas that need improvement. This will help you track your progress rather than judging yourself only by wins and losses.

Play the long game!

Ajay, here's something I want you to remember: Don't measure your potential by one examination or one chess tournament. You are just 15. You have plenty of time to improve, experiment, make mistakes and discover your strengths. Set small weekly targets. For studies, aim to recall a fixed number of answers without looking at your books. For chess, solve a few tactical puzzles daily and analyse at least one of your games regularly.

All the best, young champion! ■

મધપૂડો

પણ વાઘણનું દૂધ લાવે કોણ?

આ મારા વનસાથીઓ છે... ડરશો નહિ.

વાઘબહાદુર ઐય્યપ્પા

રાણીમાતા ફક્ત વાઘણના દૂધ સાથેની દવાથી જ સારાં થઈ શકે તેમ હતાં. હવે વાઘણનું દૂધ તે વળી કોણ લાવે? બાળ બહાદુર ઐય્યપ્પા વાઘણ અને તેમનાં બચ્ચાઓનું લશ્કર લઈને જ આવી ગયો.

હરીશ નાયક

આપણે ત્યાં જેમ બાળકૃષ્ણની વારતાઓ છે તેમ જ દક્ષિણમાં બાળ ઐય્યપ્પાની વારતાઓ છે. ઐય્યપ્પા કાર્તિકેયનું રૂપ છે. દક્ષિણના એ જ ભગવાન છે. જેના મોટાં મોટાં અનુપમ અને અદ્‌ભુત મંદિરો છે. દક્ષિણમાં એમાંનાં મોટાભાગનાં ઐય્યપ્પાનાં મંદિરો છે.

પંડલમમાં રાજા રાજશેખરનું રાજ. પ્રજા સર્વ રીતે સુખી. રાજાજી ભલા, ઉદાર અને શૂરવીર પણ તેમને વારસ ન મળે.

એક વખત તેઓ વનમાં વિહાર કરતા હતા. ઋષિમુનિઓની પૂજા પ્રદક્ષિણા અને પ્રાર્થના એ જ રાજાનું કર્તવ્ય.

ત્યાં ઝાડીમાં એક નાનકડા બાળકનો રુદન સ્વર સંભળાયો. સાવ ઉઘાડો પણ ઉપર કોઈકે ઓઢણું ઓઢાડ્યું હતું, જે બાળકના પગથી નીકળી ગયું હતું.

રાજાને જોતાં જ બાળક હસવા લાગ્યો. રાજાએ આજુબાજુ જોયું. કોઈ જ ન હતું.

'સંતોની જ કૃપા...' રાજા મનમાં બોલી ઊઠ્યા. વંદન કર્યા વનવિહારીઓને, તપસ્વીઓને, ઉપાડી લીધું બાળક.

ઘરે લાવ્યા.

રાણીબા ખુશ. એકદમ ખુશ. કહે - 'મારા સપનામાં આ જ બાળક આવતો હતો. આ જ મણિકંદ.'

'કોણ?'

'મણિકંદ. હા, એનું નામ એ જ પાડવાનું વિદ્યાત્રીએ સપનામાં કહ્યું છે.'

મણિકંદ તો ઝડપથી મોટો થવા લાગ્યો. કોઈથી ડરે નહિ. ખડખડાટ હસે. ઝાડ પર ચઢી જાય. ઊંડા પાણીમાં ભૂસ્કા મારે. ખાઈ કૂદી જાય. પહાડ ચઢી જાય.

બધા લાડમાં એને ઐય્યપ્પા કહે.

ઐય્યપ્પા એટલે લાકડો, ડાહ્યો, લાલ, ભૂલકો, ભલો, વહાલો. જેમ આપણે આપણા નાનકાનું નામ પાડીએ છીએ તેમ જ.

હવે થયું એવું કે રાણીબાને બીજો પુત્ર સાચો. નામ તેનું રાજરાજન.

બંને ભાઈઓ સાથે મોટા થવા લાગ્યા પણ મંત્રીઓ, સંત્રીઓ, સલાહકારો, રાજરાજનને વધુ પસંદ કરે. તેઓ કહે - 'રાજાજી, રાજરાજન જ આપનો સાચો વારસ છે. ઐય્યપ્પા તો વનમાંથી મળ્યો છે. કોણ જાણે કોનો હશે?'

જોકે રાજા-રાણીને તો ઐય્યપ્પા જ વધુ ગમતો હતો.

મંત્રીઓએ અંદરોઅંદર જ નક્કી કર્યું કે ઐય્યપ્પાનો નિકાલ કરી દેવો. એટલે બે વચ્ચે સ્પર્ધા જ થશે નહિ.

એક વખત રાણીબા માંદા પડ્યાં. ઉપાય થયા પણ માંદગી વધતી જ ગઈ. વૈદરાજ કહે - 'બચવાનો એક જ ઉપાય છે. વાઘણના દૂધ સાથે જો આ ચાટણ લેવામાં આવે તો ઝટ ઉષ્મા આવે. રાણીબા ઝટ ઉભાં થાય. હા, દૂધ ઘણુંબધું જોઈએ.'

પણ વાઘણનું દૂધ લાવે કોણ?

મંત્રીઓનુ સૂચન ઐય્યપ્પા માટેનું હતું. અને ઐય્યપ્પા તો તૈયાર જ થઈ ગયો . તે કહે - 'જ્યાં સુધી વાઘણનું ઘણુંબધું દૂધ લઈને ન આવું, ત્યાં સુધી પાછો નહિ ફરું.'

ઐય્યપ્પાએ ધનુષબાણ ઉપાડ્યાં. પિતાજીના આશીર્વાદ માગ્યા. પિતાજીએ ધ્રૂજતે હાથે કહ્યું - 'જા, સફળ થા બેટા.'

ઐય્યપ્પા સીધો વાઘવનમાં પહોંચ્યો. આ તરફ વાઘ-વાઘણ અને વાઘનાં બચ્ચાંઓની કંઈ ખોટ ન હતી પણ એક આદિવાસી તીરંદાજે તેને હઠાવ્યો હરાવ્યો, પાછો પાડ્યો.

ઐય્યપ્પા કહે - 'કોણ છો આપ મને સારા કામે જતાં કેમ રોકો છો? હું વાઘણનું દૂધ મેળવવા જાઉં છું. એનો અર્થ કે હું વાઘ-વાઘણોની હત્યા નહિ જ કરું.'

'હું ઈન્દ્ર છું' પ્રગટ થઈને સ્વર્ગના રાજાએ કહ્યું - 'પહેલાં તું મહિષાસુરને માર. એ સ્વર્ગનું રાજ્ય પડાવી લેવા માગે છે. એને તું જ મારી શકશે. પછી જ તને વાઘણનું દૂધ મળશે.'

'મને બતાવો એ ક્યાં છે?' હજી ઐય્યપ્પા એટલું બોલે ત્યાં જ વિશાળ પાડાના આકારનો મહિષાસુર આવી પહોંચ્યો.

બે વચ્ચે જબરી લડાઈ થઈ.

આખું વન ખળભળી ઊઠ્યું.

ઐય્યપ્પાએ કંઈક વખત મહિષાસુરને ઊંચકી ઊંચકીને પછાડ્યો.

છેવટે એટલો ઊંચે ઊછાળ્યો કે નીચે પડતાં જ તે ફટ થઈ ગયો. હટ્ થઈ ગયો. ઢગલો થઈ ગયો.

ઈન્દ્ર અને બીજા દેવો પ્રગટ થયા.

તેઓ કહે - 'ચાલ, હવે તને વાઘણનું દૂધ આપીએ.'

ઓહોહોહો! એટલી બધી બચ્ચાંવાળી વાઘણો નજરે પડી કે ઐય્યપ્પા ખુશ થઈ ગયો. તેણે લડવા માટે તૈયારી કરી.

ઈન્દ્ર કહે - 'લડવાની જરૂર નથી. એ બધી વાઘણમાતાઓ તારી સાથે જ આવશે. તારે જોઈએ એટલું દૂધ તેઓ જાતે જ આપશે.'

વાઘ-વાઘણ અને વાઘબચ્ચાંઓને લઈને ઐય્યપ્પા પાછો આવ્યો.

લોકો તો ડરી મર્યા.

ઐય્યપ્પા કહે - ' આ બધાં મારા વનસાથીઓ છે. ડરશો નહિ. બધી વાઘણમાતાઓ મારી માતાને જોઈને તેટલું દૂધ આપશે, જાતે જ.'

વૈદો ચકિત થયા.

રાણીમાતા સારાં થઈ ગયાં.

ઐય્યપ્પાનો જયજયકાર થયો.

ઐય્યપ્પા કહે - 'મારે ગાદી નથી જોઈતી. હું આવા જ ભલાં કામો કરીશ. લોકોને ઉપયોગી થઈશ. ગાદી ભલે રાજરાજને મળે અને ભલે એ જ રાજ કરે.'

લોકોએ ઐય્યપ્પાને એથી મોટું રાજ્ય આપ્યું. તેને ભગવાન જ બનાવી દીધો. વાઘ બહાદુરનું જ બિરુદ આપી દીધું.

કહે છે કે વાઘણોનું જે સરઘસ આવ્યું હતું. એ સ્વર્ગની પ્રત્યક્ષ માતાઓ હતી. તેમનું અમૃત પામીને જ રાણીબા સજીવન થયાં.

આજે દક્ષિણના મંદિરે મંદિરે ઐય્યપ્પાની આવી સેંકડો વાર્તાઓ પ્રસિદ્ધ છે, પ્રચલિત છે. ■

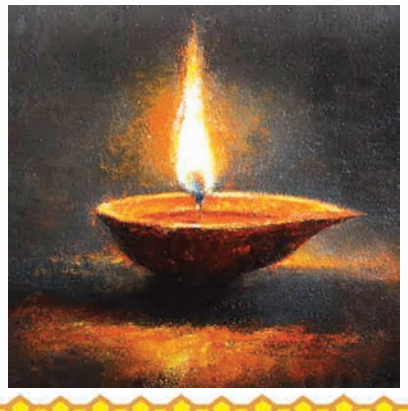

દીવાનું અંધારું

દીવો પેટાવેલો હતો.

તેમાં તેલ હતું. તે આજુબાજુ પ્રકાશ પાથરતો હતો. ઠંડા પથરાતા પ્રકાશમાં જાણે સંગીતનો અનુભવ થતો હતો.

પણ ગર્વ કોને નથી થતો?

ગુમાનથી પર વળી કોણ રહી શકે છે? તેમાંય જ્યારે ભરપૂર ઈંધણ હોય ત્યારે?

દીવો વિચારવા લાગ્યો કે : હું જે કામ કરું છું તે સૂરજ પણ ન કરી શકે. મારો પ્રકાશ ઠંડો છે, શીતળ છે, ઓરડા માટે જરૂરી છે અને સૂરજ તો માત્ર દિવસમાં પ્રકાશે છે, જ્યારે હું તો રાતના અંધકારને પ્રકાશવંત બનાવી દઉં છું...'

તે હજી પોતાના અભિમાન વિષે આગળ વિચારે ત્યાં જ પવનનું એક જોરદાર ઝાપટું આવ્યું.

એ ઝપાટામાં દીવો થોડીવાર થરથરતો રહ્યો. સામનો કરી શક્યો નહિ. હોલવાઈ ગયો.

અંધારામાં દીવાસળી શોધતા એના માલિકે કહ્યું : સૂરજને કદી ફરી સળગાવવો પડતો નથો. એ ખ્યાલ કેમ તમને ના આવ્યો? માત્ર ઈંધણ હોય તેથી શું થવાનું છે? હવે દીવાસળી ક્યાં જડશે ? હોલવાયેલા દીવામાંથી હજીય બાકીનો ધુમાડો અંધારામાં અટવાતો હતો. ■

ચીકુ અને મીકુની કમાલ

અંજલિબા રાઠોડ

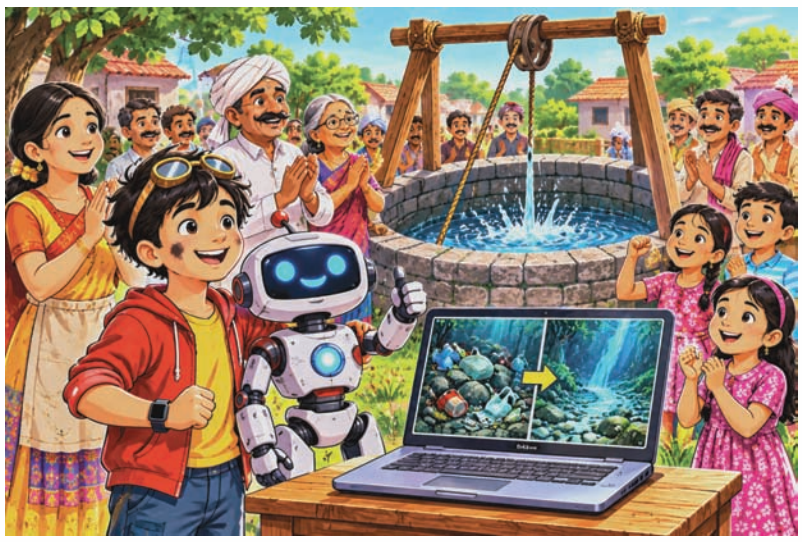

'ધડામ... ધૂં...!'

રામપુર ગામના એક નાના ઘરના ઓરડામાંથી જોરદાર ધડાકો સંભળાયો. ક્ષણવારમાં જ બારીમાંથી કાળોડિબાંગ ઘટ્ટ ધુમાડો બહાર નીકળવા લાગ્યો.

તેર વર્ષનો ચીકુ ખાંસતો ખાંસતો રૂમની બહાર દોડી આવ્યો. તેનો આખો ચહેરો મેશ જેવો કાળો થઈ ગયો હતો અને માથાના વાળ હવામાં વિખરાઈ ગયા હતા! તેની મમ્મી રસોડામાંથી હાથમાં વેલણ લઈને દોડતી આવી. ચીકુની આવી દશા જોઈને તે અકળાઈને બોલી, 'ચીકુ! વળી પાછો તેં ઓરડામાં શું ધડાકો કર્યો? તું તો કોઈ દિવસ આખું ઘર ઊડાવી દઈશ!'

ચીકુએ નિર્દોષ ભાવે હસીને પોતાના કાળા થયેલા દાંત બતાવ્યા અને કહ્યું, 'અરે મમ્મી, જરાય ગુસ્સો ન કર! જો, મારો નવો દોસ્ત બિલકુલ તૈયાર થઈ ગયો છે!' ચીકુ રૂમમાં ગયો અને નકામા પ્લાસ્ટિક તથા જૂનાં પૈડાંમાંથી બનાવેલો એક નાનકડો, ક્યૂટ રોબોટ લઈને બહાર આવ્યો. ચીકુએ તેની પીઠ પાછળનું લાલ બટન દબાવ્યું.

બટન દબાવતાં જ રોબોટની વાદળી આંખો એલઈડી લાઈટની જેમ ઝબૂકવા લાગી. તે પોતાના લોખંડના નાના-નાના પગે 'ખટ-ખટ' કરતો ચાલવા લાગ્યો અને કમ્પ્યુટર જેવા અવાજમાં બોલ્યો, 'હેલો મમ્મી! હું છું મીકુ, ચીકુનો નવો બેસ્ટ ફ્રેન્ડ!' આ અદ્ભુત દ્રશ્ય જોઈને મમ્મીનો બધો ગુસ્સો પળવારમાં ગાયબ થઈ ગયો.

આખા રામપુર ગામમાં સૌ ચીકુને 'નાનો સાયન્ટિસ્ટ' કહીને બોલાવતા. તે આખો દિવસ નકામી વસ્તુઓ ભેગી કરીને કંઈક અવનવું બનાવ્યા કરતો. હવે મીકુ તેનો પાકો ભેરુ બની ગયો હતો. મીકુ ચીકુને અભ્યાસમાં મદદ કરતો અને બંને આખો દિવસ સાથે જ રહેતા.

એક દિવસ રામપુર ગામમાં ભારે મુશ્કેલી આવી પડી. ગામની વચ્ચોવચ એક મોટો કૂવો હતો, જે સમગ્ર ગામને મીઠું પીવાનું પાણી પૂરું પાડતો હતો. એ કૂવાનું પાણી અચાનક પાતાળમાં ગરકાવ થઈ ગયું અને કૂવો સાવ કોરોધાકોર થઈ ગયો! આખું ગામ ચિંતામાં મુકાઈ ગયું કે હવે પીવાના પાણીની વ્યવસ્થા ક્યાંથી કરવી?

ગામના સરપંચે ચિંતાતુર અવાજે કહ્યું, 'જમીનની અંદરથી આવતો પાણીનો સ્રોત ક્યાંક રૂંધાઈ ગયો લાગે છે. પણ આટલા ઊંડા અંધારા કૂવામાં નીચે ઊતરીને કોણ તપાસ કરે? કોઈ માણસ નીચે જાય તો ઝેરી વાયુથી ગૂંગળામણ થઈ શકે છે.'

ચીકુ પણ ત્યાં ઊભો ઊભો બધું ધ્યાનથી નિહાળી રહ્યો હતો. તેને મનમાં એક સરસ વિચાર ઝબક્યો! તેણે આગળ આવીને કહ્યું, 'સરપંચ કાકા, તમે જરાય ચિંતા ન કરો! મારો દોસ્ત મીકુ કૂવામાં ઊતરશે. તેને શ્વાસ લેવાની કોઈ સમસ્યા નહીં નડે અને તેની અંદર હાઈ-રિઝોલ્યુશન કેમેરો પણ લાગેલો છે.'

ચીકુ એક મજબૂત દોરડું લાવ્યો અને મીકુની કમરે મજબૂતીથી બાંધી દીધું. ગામના ચાર-પાંચ બળવાન માણસોની મદદથી મીકુને ધીમે ધીમે ઊંડા અંધારા કૂવામાં ઉતારવામાં આવ્યો. કૂવાની બહાર કાંઠે ચીકુએ પોતાનું લેપટોપ ચાલુ કર્યું. સ્ક્રીન પર કૂવાના તળિયાનું લાઈવ દ્રશ્ય એકદમ ચોખ્ખું દેખાવા લાગ્યું. ગામલોકો વિસ્મયભરી નજરે સ્ક્રીન સામે તાકી રહ્યા.

કૂવાના છેક તળિયે પહોંચીને મીકુએ કેમેરાની નજર ફેરવી. સ્ક્રીન પર સ્પષ્ટ દેખાયું કે જ્યાંથી ભૂગર્ભ જળનો મુખ્ય પ્રવાહ કૂવામાં ફૂટતો હતો, ત્યાં લોકોએ બેદરકારીથી ફેંકેલો પ્લાસ્ટિકનો કચરો, મોટા તૂટેલા ડબ્બા, કચરાની થેલીઓ અને મોટા પથ્થરો ખડકાયેલા હતા!

કૂવાના છેક તળિયે પહોંચીને મીકુએ કેમેરાની નજર ફેરવી. સ્ક્રીન પર સ્પષ્ટ દેખાયું કે જ્યાંથી ભૂગર્ભ જળનો મુખ્ય પ્રવાહ કૂવામાં ફૂટતો હતો, ત્યાં લોકોએ બેદરકારીથી ફેંકેલો પ્લાસ્ટિકનો કચરો, મોટા તૂટેલા ડબ્બા, કચરાની થેલીઓ અને મોટા પથ્થરો ખડકાયેલા હતા! આ કચરાના ઢગલાને લીધે પાણીનો માર્ગ સાવ બંધ થઈ ગયો હતો.

ચીકુએ માઈકમાંથી કૂવામાં સૂચના આપી, 'મીકુ, તારી સામે જે પથ્થર અને પ્લાસ્ટિકનો કચરો છે, તેને તારા મજબૂત લોખંડના હાથ વડે હટાવી દે!'

મીકુએ ક્ષણનોય વિલંબ કર્યા વિના કામે લાગી ગયો. તેણે પોતાના મજબૂત હાથ વડે એક પછી એક વજનદાર પથ્થરો અને પ્લાસ્ટિકની કોથળીઓ ખેંચીને દૂર ખસેડવા માંડી. જેવો કચરો હટતો ગયો, તેમ તેમ અંદરથી જળપ્રવાહનું દબાણ વધવા લાગ્યું. છેવટે જેવો છેલ્લો મોટો પથ્થર હટાવ્યો, કે તુરંત જમીનમાંથી પાણીનો જોરદાર ફુવારો છૂટ્યો!

મીકુ મોટેથી સ્પીકરમાં બોલ્યો, 'ચીકુ, રસ્તો સાવ સાફ થઈ ગયો છે અને પાણી અત્યંત ઝડપથી ઉપર ચડી રહ્યું છે! મને જલદી બહાર ખેંચી લો!'

ચીકુ અને ગામલોકોએ સમય ગુમાવ્યા વગર પૂરી તાકાતથી દોરડું ખેંચીને મીકુને હેમખેમ બહાર કાઢી લીધો. મીકુ બહાર આવ્યો તેની ગણતરીની મિનિટોમાં જ આખો કૂવો મીઠા, શીતળ પાણીથી છલોછલ ભરાઈ ગયો!

આ જોઈ આખું ગામ હર્ષઘેલું થઈ ગયું અને 'જય હો... જય હો!'ના નારા ગૂંજી ઊઠ્યા. ગ્રામજનોએ દોડી આવીને ચીકુને ખભા પર ઊંચકી લીધોથ 'ધન્યવાદ નાના સાયન્ટિસ્ટ! આજે તેં અને તારા આ અદ્ભુત રોબોટે આખા ગામની તરસ છીપાવીને આપણને મહાસંકટમાંથી ઉગારી લીધા છે!'

સરપંચે તે જ ક્ષણે આદેશ જારી કર્યો- 'હવેથી કોઈ પણ વ્યક્તિ કૂવાની આસપાસ કચરો કે પ્લાસ્ટિક ફેંકશે તો તેને ભારે દંડ કરવામાં આવશે.'

બધાએ ચીકુ અને મીકુને તાળીઓના ગડગડાટથી વધાવી લીધા. ચીકુએ ગર્વભેર પોતાના રોબોટ સામે જોયું, અને મીકુ હસતાં હસતાં ખટ-ખટ ચાલતો બોલ્યો-

'કુદરતની રક્ષા છે જ્યાં, ખુશીઓ અને વિજ્ઞાન આવે ત્યાં!' ■

When Imagination Becomes...
Continued from page 11

Why is this book important?

The Neverending Story is much more than a fantasy adventure. It explores the relationship between imagination and real life.

It tells us that imagination is not simply about escaping reality. It helps us understand ourselves, discover possibilities and find the courage to face our problems.

Bastian initially enters Fantastica because he feels lonely and unhappy. But he gradually discovers that escaping his difficulties is not the same as solving them.

The book also explores identity, friendship, love, memory and responsibility. It asks an important question: What happens when we get everything we wish for but forget what truly matters?

Its biggest message is that imagination is powerful, but it must be guided by love, wisdom and an understanding of who we are.

What should children learn from the book?

1. Believe in your imagination: Dreams and imagination can open doors to wonderful possibilities. Never be ashamed of being imaginative.

2. Be yourself: Bastian learns that he does not need to become somebody else to be special. Every child has something unique to offer.

3. Face your fears: Atreyu's journey teaches children that courage does not mean being fearless. It means moving forward despite fear.

4. Understand your wishes: Getting everything you want does not necessarily make you happy. Think carefully about what truly matters.

5. Value friendship and love: Real happiness comes from caring for others and building meaningful relationships.

6. Don't run away from reality: Books and imagination offer wonderful escapes, but we must also learn to face our everyday challenges.

Final Words:

Every Child Deserves a Little Magic! The Neverending Story reminds us that growing up does not mean giving up our imagination. It teaches children to dream, explore, make mistakes and discover their own identity.

The book was also adapted into the popular 1984 film directed by Wolfgang Petersen. Two film sequels followed in 1990 and 1994. Television adaptations included an animated series (1995-96) and Tales from the Neverending Story (2001-02). The original novel, however, tells a much longer and deeper story than the first film.

So, encourage children to pick up this book. They might begin by reading about a magical kingdom, but they may end up discovering something wonderful about themselves! ■

આપણા સ્વાતંત્ર્ય નાયકો

સુનીતિ ચૌધરી

ચૌદ વર્ષની ઉંમરે અંગ્રેજ જજને પિસ્તોલની ગોળીએથી મોતને ઘાટ ઉતારનાર સુનીતિ ચૌધરી બંગાળની વતની હતી. એ વખતે બંગાળના કોમિલા જિલ્લામાં સ્ટીવેંસ નામનો એક ક્રૂર અંગ્રેજ જજ ફરજ બજાવતો હતો. ક્રાંતિકારી આંદોલનને કચરી નાંખવા એ ક્રાંતિકારીઓને કઠોરમાં કઠોર સજા કરી રહ્યો હતો. ક્રાંતિકારીઓને આ જજ પ્રત્યે ગળા સુધી નફરત ભરાઈ આવી હતી. એને બોધપાઠ આપવા તેઓ કેટલાય સમયથી તક શોધી રહ્યાં હતા. પરંતુ એમાં એમને સફળતા મળતી નહોતી. કારણ કે સ્ટીવેંસ પોતાના પર તોળાઈ રહેલા જોખમથી એકદમ સતર્ક હતો. એણે પોતાની આસપાસ કડક સુરક્ષા બંદોબસ્ત ગોઠવ્યો હતો. અદાલતમાં એ ભાગ્યે જ જતો હતો. ઘેર બેઠા જ અદાલતનું કામ કરતો. બંગલા પર હંમેશાં પોલીસ ગાર્ડ રહેતો. સ્ટીવેંસને કોઈ મળવા આવતું તો પૂરી તપાસ કર્યા પછી જ એને બંગલાની અંદર પ્રવેશ મળતો. આવું સુરક્ષાકવચ ભેદીને એને કઈ રીતે મારવો? આઠમા ધોરણમાં ભણતી સુનીતિએ સ્ટીવેંસને ઠાર કરવાનું બીડું ઝડપ્યું. ૧૪ ડિસેમ્બર, ૧૯૩૧ના રોજ બહેનપણી શાંતિ ઘોષને લઈને સુનીતિ બગીમાં બેસી સ્ટીવેંસનાં બંગલે પહોંચી ગઈ. ગાર્ડને તેણે કહ્યું, 'મારે જજસાહેબને મળવું છે.' પરંતુ ગાર્ડે તેને અંદર ના જવા દીધી. એક છોકરી દ્વારા આ બંને બાલિકા પાસે ફોર્મ ભરાવ્યું. સુનીતિએ ફોર્મમાં અસલી નામ ન લખતાં બનાવટી નામ લખ્યું. છોકરી આ ફોર્મ લઈને અંદર ગઈ. થોડીવારમાં એક એસ.ડી.ઓ. સાથે ખુદ જજ સ્ટીવેંસ બહાર આવી ચડ્યો. દરવાજા પાસે ઊભેલી સુનીતિએ તેને કહ્યું. 'અમે એક સ્પર્ધા કરવા માગીએ છીએ એના માટે શાસકીય વ્યવસ્થાનો તમારી પાસે સહયોગ માગવા આવ્યા છીએ.' આટલું કહી સુનિતિએ જજના હાથમાં એક લેખિત પત્ર આપ્યો. જજ આ પત્ર લઈને પોતાની રૂમમાં ગયો. તેના પર 'પ્રાધ્યાપિકા આપના અભિમત દે.' એવું લખીને પાછો બહાર આવ્યો. સુનીતિને આ પત્ર આપીને દરવાજેથી જ રવાના કરી દેવા માગતો હતો. પરંતુ એ જેવો સુનીતિને પત્ર આપવા ગયો કે સુનીતિએ પોતાના પર્સમાંથી પિસ્તોલ કાઢીને ધડાધડ બે ગોળીઓ એની છાતીમાં ધરબી દીધી. ગોળી ખાઈને સ્ટીવેંસ અંદર ભાગ્યો. પરંતુ બે ગોળી એના મોત માટે કાફી થઈ પડી. કમરામાં જ એ ઢળી પડ્યો. એસ.ડી.ઓ. અને બીજા પહેરેદારોએ સુનીતિ અને શાંતિને પકડી લીધી. તેમના પર મુકદમો ચલાવવામાં આવ્યો. ૨૭, જાન્યુઆરી ૧૯૩૨ના રોજ ફૅસલો સંભળાવવામાં આવ્યો. સુનીતિની ઉંમર ફાંસીએ ચડવા જેટલી (અઢાર વર્ષ) નહિ હોવાથી તેને આજીવન કારાવાસની સજા કરવામાં આવી. ઝવેરચંદ મેઘાણીએ તો કદાચ પછીથી 'ચૌદ વરસની ચારણકન્યા' કવિતા લખી હશે. ત્યાર પહેલાં આ ચૌદ વરસની ચૌધરી કન્યા અંગ્રેજ સરકારના અધિકારીને ભારે થઈ પડી.

બહેનપણી શાંતિ ઘોષને લઈને સુનીતિ બગીમાં બેસી સ્ટીવેંસનાં બંગલે પહોંચી ગઈ. ગાર્ડને તેણે કહ્યું, 'મારે જજસાહેબને મળવું છે.' પરંતુ ગાર્ડે તેને અંદર ના જવા દીધી. એક છોકરી દ્વારા આ બંને બાલિકા પાસે ફોર્મ ભરાવ્યું. સુનીતિએ ફોર્મમાં અસલી નામ ન લખતાં બનાવટી નામ લખ્યું.

- જિતેન્દ્ર પટેલ

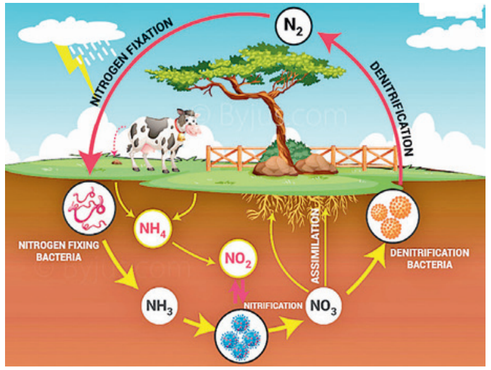

Nature's Support for Living Beings: The Nitrogen Cycle

Earth's atmosphere contains many gases, including oxygen, carbon dioxide, and nitrogen. Among these, nitrogen is the most abundant, making up 80 percent of the air. Every living being, from plants to humans, needs nitrogen to survive, yet this 80 percent nitrogen present in the air cannot be used directly for this purpose. Although the air we breathe in contains a lot of nitrogen, our bodies cannot use it. Animals and humans get the nitrogen their bodies need from food. Plant-based foods like grains, fruits, and vegetables contain nitrogen. Plants absorb nitrogen from the soil through their roots. Bacteria living in the soil convert nitrogen into nitrates, which act as food for the plants. Many life-sustaining chemicals are formed from this.

Nature has created a nitrogen cycle to sustain life on Earth. Animals obtain nitrogen by eating plants and return it to the soil through their waste. When an animal dies, the nitrogen in its body also mixes back into the soil. Similarly, when leaves fall from plants onto the ground, the nitrogen in them is absorbed into the soil. In this way, nitrogen continuously circulates from the bodies of animals into the soil, from the soil into plants, and from plants back into animals through food. Thus, this natural cycle keeps running, and scientists call it the Nitrogen Cycle.

ઓડિશાની પ્રાચીન ઉદયાગિરિ-ખંડગિરિની ગુફાઓ

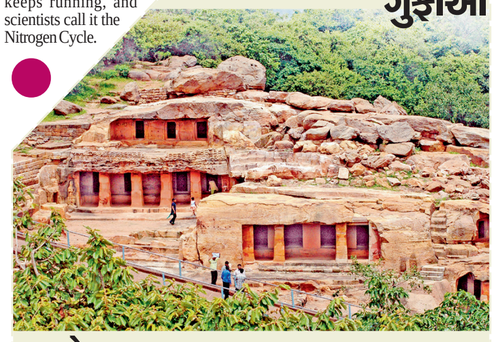

ઓડિશાના ભુવનેશ્વર નજીક આવેલ ઉદયગિરિની ગુફાઓ નામની બીજી સદીમાં બનેલી પ્રાચીન ગુફાઓ સહેલાણીઓના આકર્ષણનું સ્થળ છે. ઉદયગિરિમાં ૧૮ અને ખંડગિરિમાં ૧૫ વિશાળ ગુફાઓ છે. પ્રાચીન કાળમાં આ સ્થળ કુમારી પર્વત તરીકે ઓળખાતું. ઉદયગિરિ પર ખારાવેલા નામના રાજાએ કુલ ૧૧૭ ગુફાઓ કોતરાવેલી. તેમાં ગણેશ ગુફા અને હાથી ગુફા પ્રસિધ્ધ છે. દીવાલો પર અજન્તા અને ઇલોરા ગુફાઓ જેવા શિલ્પો જોવા મળે છે. ગુફાઓમાં દીવાલો પર જૈન ધાર્મિક શિલાલેખો કોતરાયેલા છે એટલે તેનું ઐતિહાસિક અને ધાર્મિક મહત્વ છે.ઉદયગિરિ રાણી ગુફા જોવા જેવી છે. બહુ ભવ્ય નથી. પણ તેના શિલ્પો જોવા જેવા છે. બે માળની ગુફામાં સાત પ્રવેશદ્વાર છે. ગુફામાં દ્વારપાળ, નૃત્યાંગના, કૂચ કરતા સૈનિકો વગેરેના સુંદર શિલ્પો આજે પણ જોવા મળે છે. આ ઉપરાંત છોટા હાથી, અલકાપુરી, ઠાકુરાણી, જયવિજય, પાતાલપુત્રી જેવી ગુફાઓ પણ જોવા જેવી છે.

હાઈડ્રોલિક સિસ્ટમ શું છે?

બુલડોઝર અને ક્રેન જેવા સાધનો પ્રચંડ વજન ઊંચકતા હોય છે. આપણને નવાઈ લાગે બુલડોઝરની આટલી બધી તાકાત ક્યાંથી આવતી હશે? ભારે વજન ઊંચકતા આ સાધનોમાં હાઈડ્રોલિક સિસ્ટમ હોય છે. નળાકારમાં ભરેલા કોઈપણ પ્રવાહીની ઉપર દબાણ કરીએ તો તે દબાણ પ્રવાહીમાં ચારેતરફ ફેલાય છે. જો આ નળાકારમાં બીજી પાંચ નળીઓ જોડવામાં આવે તે નળાકારમાં આપેલું દબાણ પાંચ ગણું થઈને મળે છે. આ નિયમ પાસ્કલ નામના વિજ્ઞાનીએ શોધેલો. બુલડોઝર અને ક્રેનમાં વપરાતી હાઈડ્રોલિક સિસ્ટમના નળાકારમાં ઓઈલ ભરેલું હોય છે. સાંકડી નળીમાં ભરેલા ઓઈલનું ઉપરનું દબાણ પહોળી નળીમાં જતા અનેકગણું થઈ જાય છે. આમ, બુલડોઝરને શક્તિ મળે છે.

આપણા કાન અવાજ કેવી રીતે સાંભળે છે?

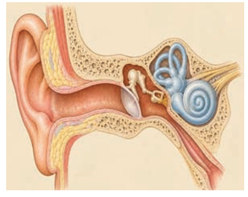

આપણી આસપાસ ઘણી જાતના અવાજો થતાં જ રહે છે. પૃથ્વીનું વાતાવરણ જાતજાતના અવાજોથી ભરાયેલું છે. આપણે ન જોવું હોય ત્યારે આંખો બંધ કરી શકીએ પણ કાન આ અવાજ કેવી રીતે સાંભળે છે તે જાણો છો? અવાજ તરંગો દ્વારા વાતાવરણમાં ફેલાય છે. આપણા કાનની બાહ્ય રચના અવાજને કેન્દ્રિત કરીને ગ્રહણ કરે છે. અવાજના મોજાં કાનમાં પ્રવેશીને મધ્યકર્ણમાં જાય છે. મધ્યકર્ણ એટલે કાનનો વચ્ચેનો ભાગ કે જે ગળાની ઉપરના ભાગે ખોપરી નીચે હોય છે. મધ્યકર્ણના છેડે પાતળી ચામડી જેવો પડદો હોય છે. આ પડદો અનાજના તરંગોથી ધ્રૂજે છે. એટલે અવાજ ધ્રુજારીના તરંગો થઈ આગળ વધે છે. અવાજના આ તરંગો અંત:કર્ણમાં પહોંચે છે. અંત:કર્ણમાં ખૂબ જ નાજુક અને નાનકડા ત્રણ હાડકાં હોય છે. એરણ, હથોડી અને પેગડા આકારના આ હાડકાં અવાજના તરંગોથી ધ્રૂજે છે. અને તેની સાથે જોડાયેલા જ્ઞાનતંતુઓ અવાજને ઓળખીને મગજમાં મોકલે છે.

How Do We Speak Different Words?

Our voice is produced in the voice box (larynx) located in the throat. Inside the voice box, fine cords are arranged parallel to each other. When air passes through them, they vibrate and produce sound. The tongue, teeth, and palate are useful in shaping this sound into different letters and words. Since our mother tongue is Gujarati, we use the Kakko (consonants) and Barakhadi (vowel combinations) to speak words. The tongue helps in pronouncing every letter of the alphabet. Letters like Ka, Kha, Ga are spoken from the throat while keeping the mouth open. When speaking letters like Cha, Chha, the tongue touches the area between the teeth and the palate, which is known as the Murdhanya (retroflex/palatal region). Letters like Pa, Pha, Ba are pronounced by keeping the lips closed, while for letters like Ta, Dha, Da, the tongue touches the teeth. There is a special center in the brain responsible for understanding, speaking, and learning language, and the way we speak words is closely connected to the structure of our mouth.

ડોલ્બી સ્ટિરિયો સિસ્ટમ શું છે?

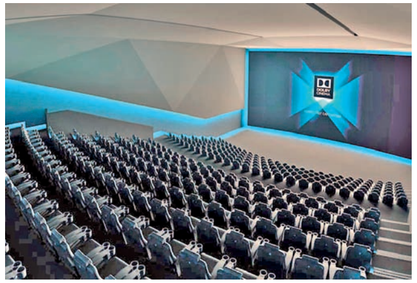

ફિલ્મોમાં અવાજની વધુ ગુણવત્તાવાળી ડોલ્બી સાઉન્ડ સિસ્ટમ જાણીતી છે. ડોલ્બી સિસ્ટમ ૧૯૬૭માં રેમન ડોલ્બી નામના અમેરિકને શોધેલી. ફિલ્મના સાઉન્ડમાંથી બિનજરૂરી ઘોંઘાટ આ સિસ્ટમ દૂર કરે છે. ફિલ્મના શુટિંગ દરમિયાન અવાજનું રેકોર્ડિંગ કરતી વખતે યંત્રોના ઝીણા અવાજ, પવનના સુસવાટા, પંખા કે એ.સી.ના સૂક્ષ્મ અવાજ પણ ભરેલા કોઈપણ પ્રવાહીની ઉપર દબાણ કરીએ તો તે દબાણ પ્રવાહીમાં ચારેતરફ ફેલાય છે. જો આ નળાકારમાં બીજી પાંચ નળીઓ જોડવામાં આવે તે નળાકારમાં આપેલું દબાણ પાંચ ગણું થઈને મળે છે. આ નિયમ પાસ્કલ નામના વિજ્ઞાનીએ શોધેલો. બુલડોઝર અને ક્રેનમાં વપરાતી હાઈડ્રોલિક સિસ્ટમના નળાકારમાં ઓઈલ ભરેલું હોય છે. સાંકડી નળીમાં ભરેલા ઓઈલનું ઉપરનું દબાણ પહોળી નળીમાં જતા અનેકગણું થઈ જાય છે. આમ, બુલડોઝરને શક્તિ મળે છે.

વિશ્વના વિજ્ઞાનીઓ

Discoverer of Chloroform: James Young Simpson

When a patient undergoes an operation, they are made unconscious by inhaling chloroform so that they do not feel any pain. Surgery during an operation is very painful. If a patient remains conscious, they might struggle and get terrified seeing the surgery, which is why making them unconscious is necessary. In earlier times, operations were performed without making patients unconscious, and because of this, many patients died. A scientist named James Simpson discovered the use of chloroform. After that, performing operations became much easier. Today, many methods have been developed to keep a patient unconscious for a desired period. Before an operation, the patient is made unconscious by a specially trained anesthetist.

James Simpson was born on June 7, 1811, in the village of Bathgate, Scotland. His father was an accountant in the Royal Bank. Born into a wealthy family, James was admitted to the University of Edinburgh at the age of just 14. After completing his education in 1832, he joined the same university as a professor, becoming the youngest professor there. He became a doctor at the age of just 18. James Simpson was a scholar and always surrounded himself with educated people. In 1847, he discovered the use of inhaling chloroform to induce temporary unconsciousness. He first tested chloroform on himself and remained unconscious for twelve hours. He passed away on May 6, 1870. He became famous for this life-saving discovery, and there are many memorials dedicated to him in England.

પક્ષીઓના પગની રચનામાં વૈવિધ્ય

આકાશમાં ઊડનારા પક્ષીઓને જમીન પર ખોરાકની શોધમાં ચાલવું અને દોડવું પડે છે. પક્ષીનું શરીર ઉડવા માટે અનુકૂળતાવાળું અને હળવું હોય છે પરંતુ તેના પગ મજબૂત અને વિશેષ રચના ધરાવે છે પક્ષીને પાતળી ડાળી કે તાર ઉપર બેસીને ઊંઘ લેવાની હોય છે તેથી તેના પગમાં સ્પ્રિંગ જેવા સ્નાયુઓ હોય છે જે શરીરના વજનથી જકડાયેલા રહે છે અને પક્ષી ઊંઘમાં હોય તો પણ પડી જતા નથી.પક્ષીના પગ પાતળા અને ઓછા વજનના હોય છે. ચકલી, કાબર, બુલબુલ જેવા પક્ષીઓ બંને પગ ઊંચકીને કૂદકા મારીને ચાલે. બગલા, બતક, ચાતક જેવા પક્ષીઓ જળાશયમાં માછલી શોધવાની હોય એટલે તેના પગ લાંબા બન્યા તે હળવે હળવે ડગલા ભરીને ચાલે.પક્ષીના પગમાં ચાર આંગળી હોય છે. ત્રણ આગળ અને એક પાછળના ભાગે ટૂંકી આંગળી. શિકારી પક્ષીની આંગળીમાં તીક્ષ્ણ નહોર હોય છે. લક્કડખોદને ઝાડના થડ ઉપર ચઢવાનું અને બેસવાનું એટલે તેના નખ હૂક જેવા તીક્ષ્ણ હોય છે. બતકને પાણીમાં તરવાનું એટલે તેના આંગળા પાતળી ચામડી વડે જોડાઈને હલેસા જેવા બન્યા. પક્ષીના પગના આંગળા માત્ર નીચેની તરફ વળી શકે ઉપરની તરફ નહી એટલે જમીન પર ચાલવામાં તકલીફ પડે. કેટલાક પક્ષીઓ તો ચાલવાને બદલે પાંખો ફફડાવી ટૂંકા અંતરની ઉડાન ભરી આગળ વધે છે. ઉડતી વખતે પક્ષીના પગ પાછળની તરફ સીધા થઈ જાય છે એટલે હવાનું ઘર્ષણ ઓછું લાગે.

ફનટાઇમ

છોકરો: ગધેડાભાઈ, તમે ભણતા કેમ નથી?
ગધેડો: ભાઈ, હું ભણેલો હોત તો લોકો મને ગધેડો શા માટે કહેતા?

◆ ◆ ◆

ડોક્ટર: તને શું તકલીફ છે?
છોકરો: ડોક્ટર સાહેબ, હું જ્યારે ભણવા બેસું છું ત્યારે ઊંઘ આવે છે.
ડોક્ટર: તો સૂઈ જા!
છોકરો: પણ મમ્મી કહે છે કે ઊંઘમાં સપનાં જોવાને બદલે પુસ્તકમાં સપનાં જો!

◆ ◆ ◆

ચકલી: મમ્મી, મને ઉડતાં ડર લાગે છે!
મમ્મી ચકલી: બેટા, હિંમત રાખ!
ચકલી: પણ મમ્મી, નીચે પડી જઈશ તો?
મમ્મી: તો ઊડવાનું શીખી જઈશ!

◆ ◆ ◆

THE COURT JESTER

What happens when an ordinary entertainer finds himself in a royal palace full of villains, scheming nobles and dangerous secrets? The Court Jester (1955) is a delightful musical comedy adventure in which humour becomes a weapon, cleverness defeats arrogance and an unlikely hero discovers his courage. With hilarious disguises, spectacular sword fights and tongue-twisting dialogue, this royal adventure promises laughter at every turn!

Imagine a kingdom where the wrong person sits on the throne, the rightful king is still a baby, and the fate of an entire country rests on the shoulders of a nervous entertainer!

Welcome to the wonderfully funny world of The Court Jester.

Set in medieval England, the story revolves around Hubert Hawkins (Danny Kaye), a travelling entertainer who joins a group of rebels led by the mysterious Black Fox. They are fighting against the evil King Roderick, who has seized the throne by murdering the royal family. The only surviving heir is an infant, identified by a special royal birthmark: a purple pimpernel.

The rebels are determined to protect the baby and restore him to the throne. Hawkins is entrusted with helping their mission. But things get complicated when he finds himself impersonating Giacomo, the celebrated court jester, who is actually a dangerous assassin.

Disguised as the jester, Hawkins must enter the palace and help the rebels from within. Unfortunately, he is hardly cut out for palace politics!

He encounters the wicked Lord Ravenhurst (Basil Rathbone), the scheming King Roderick (Cecil Parker), Princess Gwendolyn (Angela Lansbury) and the spirited Maid Jean (Glynis Johns), with whom he shares a romantic connection.

Soon, Hawkins is caught in a hilarious web of mistaken identities, secret plots, sword fights and royal misunderstandings.

One of the film's most memorable sequences involves a magical potion and a tongue-twister. Hawkins must remember which drinking vessel contains poison and which one is safe. The famous lines begin: "The pellet with the poison's in the vessel with the pestle..." Just when audiences think they have understood the instructions, somebody changes the vessel!

The comedy comes from Hawkins's desperate attempts to appear confident while everything around him falls apart. Yet, beneath his nervous exterior lies a good heart, remarkable ingenuity and unexpected courage. The seemingly ordinary entertainer eventually becomes an unlikely hero.

How was this movie made?

The film was written, produced and directed by the comedy-writing partnership of Norman Panama and Melvin Frank. It was made by Dena Enterprises, the production company established by Danny Kaye and his wife, songwriter Sylvia Fine, and distributed by Paramount Pictures.

Panama and Frank reportedly spent more than a year working on the screenplay. Their intention was to create a grand medieval adventure that playfully poked fun at traditional swashbuckling films.

Shot in Technicolor and VistaVision, Paramount's widescreen filmmaking process, the movie features colourful castles, elaborate costumes and impressive action sequences. The interiors were filmed on Paramount's Hollywood studio lot, while some exterior scenes were shot in Palos Verdes, California.

The production was ambitious for a comedy of its time, with its eventual budget reaching approximately $3.7 million. Danny Kaye's wife, Sylvia Fine, collaborated on the music, while Sammy Cahn

Continued on page 11

Interesting titbits about the film

- **An expensive comedy:** Its production budget eventually reached approximately $3.7 million, making it an unusually ambitious comedy for its time.
- **A box-office disappointment turned classic:** The film did not perform as expected commercially. However, television screenings and home-video releases introduced it to generations of viewers. Today, it is regarded as one of Danny Kaye's finest performances.
- **A remarkable performer:** Kaye was not merely an actor. He was a comedian, singer, dancer and master of rapid-fire dialogue. The film brings all these talents together.
- **Basil Rathbone's final screen sword fight:** Rathbone, famous for his elegant villains and fencing abilities, performed his final on-screen sword fight in this film. He was 64 at the time.
- **An Olympic connection:** Danny Kaye received fencing instruction from a US Olympic coach to prepare for the sword-fighting sequences.
- **A tongue-twister that became legendary:** The potion scene remains one of the most memorable comic sequences in Hollywood history.
- **Awards and recognition:** Danny Kaye received a Golden Globe nomination in 1957 for Best Actor in a Motion Picture - Musical or Comedy. The film was selected for preservation in the United States National Film Registry in 2004 for its cultural, historical or aesthetic significance. It also features on the American Film Institute's 100 Years...100 Laughs list of great American screen comedies.

THE COURT JESTER

Continued from page 10

also contributed songs. The musical numbers showcased Kaye's extraordinary ability to sing, dance and deliver rapid-fire comic dialogue.

Costume designer Edith Head created the elaborate medieval outfits. Interestingly, Kaye was concerned that heavy armour would restrict his movements. Lightweight aluminium was therefore used to create the appearance of metal armour. Padding was also added to his calves because the producers thought his legs looked too thin in tights!

The sword-fighting sequences required serious preparation. Kaye received fencing instruction from a US Olympic coach, while Basil Rathbone, already famous for his swordsmanship, brought considerable experience to the proceedings.

The directors' approach was to combine the excitement of an adventure film with the spontaneity of live comedy. A reliably documented, verbatim interview quotation from either director about this particular film is difficult to establish; it is better not to attribute an unverified quotation to them.

What should children learn from the movie?

The Court Jester is more than a comedy about a man who accidentally gets involved in royal mischief. It offers several valuable lessons.

1. Courage is not about muscles.

Hawkins is not a mighty warrior. He is an entertainer who would rather make people laugh than fight a battle. Yet, when circumstances demand it, he discovers the courage to stand up against injustice. Children can learn that bravery means doing the right thing even when one is frightened.

2. Intelligence can defeat authority.

The king has an army, a palace and powerful supporters. Hawkins has his intelligence and presence of mind. The film reminds children that clever thinking can help overcome seemingly impossible situations.

3. Never underestimate anyone.

People mistake Hawkins for a fool because he is a comedian. But his seemingly silly behaviour hides a sharp mind and a good heart. Children should learn not to judge people by their appearance or profession.

4. Humour makes difficult situations easier.

Hawkins uses humour to navigate dangerous situations. Children can learn that laughter, when used kindly and wisely, can help us face challenges.

5. Stand up for what is right.

The rebels are fighting to restore the rightful king. Hawkins's journey shows that remaining silent in the face of injustice is not always the right choice.

The biggest takeaway? You can be a little nervous, a little silly and still be a hero!

Final Words

The Court Jester reminds us that heroes do not always arrive on horseback, wearing shining armour and carrying mighty swords. Sometimes, they arrive wearing a ridiculous hat, carrying a musical instrument and making everybody laugh!

Hubert Hawkins teaches us that courage can come in unexpected packages. He may be clumsy, nervous and hopelessly confused, but when the moment arrives, he rises to the occasion.

For children, this is an entertaining lesson in confidence, kindness, intelligence and standing up for what is right. For adults, it is a charming escape into a world where villains are delightfully wicked, heroes are wonderfully imperfect and laughter is the best weapon of all.

So, gather the family and enjoy this royal comedy. Just remember: if somebody offers you a drink in a palace, make absolutely sure you know which vessel contains the poison!

After all, in this kingdom, even the drinking glasses have a sense of humour! ■

When Imagination Becomes an Adventure!

What if a book could transport you into a magical world where dragons fly, wishes come true and the fate of an entire kingdom rests on you? Michael Ende's The Neverending Story (1979) is a beautiful fantasy about imagination, courage and discovering who you really are. It reminds us that sometimes the greatest adventures begin when we open a book!

Imagine being a lonely boy who discovers a mysterious book and gets drawn into the world inside it!

That is exactly what happens to Bastian Balthazar Bux, a shy, imaginative boy who is bullied at school. One day, he finds an unusual book called The Neverending Story in an old bookshop. He takes it to his school's attic and begins reading.

The book tells the story of Fantastica, a magical land threatened by a mysterious destructive force called the Nothing. Its ruler, the Childlike Empress, is seriously ill. A young warrior named Atreyu is sent on a dangerous mission to save her and the kingdom. He meets extraordinary creatures, including Falkor, the friendly luckdragon.

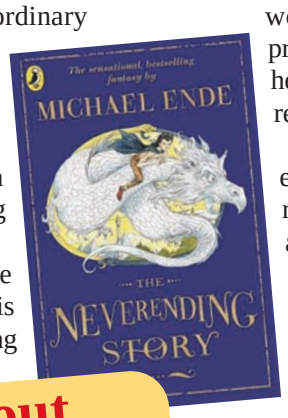

As Bastian reads, something extraordinary happens: he realises that he is not merely reading the story. He is becoming part of it!

He eventually enters Fantastica and discovers that his wishes can shape this magical world. But there is a price. With every wish, he loses a memory of his real life.

What begins as an exciting escape from reality slowly becomes a journey of self-discovery. Bastian must understand what he truly wants, remember who he is and find his way home.

Continued on page 07

Best quotes from the book

Here are two memorable lines from the novel (wording may vary slightly between translations):

- **"Do What You Wish."** - The inscription on AURYN, the magical symbol of the Childlike Empress. It reminds us of the freedom and responsibility that come with our choices.
- **"But that is another story and shall be told another time."** - A recurring line that keeps the magic of storytelling alive.

About the Author

Michael Ende

Michael Ende (1929-1995) was a celebrated German writer of children's fantasy and imaginative fiction.

His father, Edgar Ende, was a surrealist painter, and growing up in an artistic environment influenced his imagination and storytelling. Michael began his career as an actor and theatre writer before becoming a full-time author. His other celebrated books include Jim Button and Luke the Engine Driver (1960) and Momo (1973). The Neverending Story was first published in Germany in 1979. It became an international bestseller and established Ende as one of the most influential fantasy writers of his generation.

He received several literary awards for the novel, including the Wilhelm Hauff Prize and the Buxtehude Bull.

Ende died in 1995, aged 65, but his stories continue to inspire readers across generations.

A Handful of Rice, A Heart Full of Love: The Story of Sudama

Can a handful of rice become more precious than the greatest treasure in the world? The beautiful story of Sudama and Lord Krishna tells us how true friendship rises above wealth, status and social differences. It is a timeless tale of love, humility, generosity and the importance of staying true to one's values.

Long ago, in ancient India, two young boys studied together at the ashram of Sage Sandipani. One was Krishna, who would later become one of the most beloved figures in Hindu mythology. The other was Sudama, a bright, gentle and humble boy.

They became close friends during their days at the gurukul. They studied together, played together and shared many memorable experiences. Their friendship was based on affection and trust, not wealth or social position.

After completing their education, their lives took very different paths. Krishna returned to his royal life and eventually became the ruler of Dwarka, a magnificent city filled with palaces, wealth and prosperity. Sudama, on the other hand, led a simple life. He married a kind-hearted woman and had children, but his family struggled with extreme poverty.

Sudama was a learned man who believed in simple living. He never complained about his circumstances or begged others for help. Even when his family had very little to eat, he remained peaceful and content.

However, his wife worried about their children's future. One day, unable to see her family struggle any longer, she gently suggested that Sudama visit his childhood friend Krishna.

"Krishna is now a great king. He is your dear friend. Why don't you visit him? Perhaps he can help us in our difficult times," she said.

Sudama hesitated. He loved Krishna dearly but did not want to approach him simply for money. He wondered whether it was right to visit an old friend after so many years, especially when he had nothing valuable to offer.

His wife encouraged him to go, reminding him that true friendship does not depend on how wealthy a person is.

A Precious Gift and an Emotional Reunion

Finally, Sudama agreed to visit Krishna. But there was one small problem: he had no gift to take for his royal friend.

His wife managed to collect a little beaten rice (poha), a simple food item, from a neighbour. She tied it in a small piece of cloth and gave it to Sudama.

Carrying this humble gift, Sudama began his journey to Dwarka.

When he finally reached Krishna's magnificent

Continued on page 13

Fun Facts About Sudama

- **Another name:** Sudama is also popularly known as Kuchela, particularly in South Indian traditions.
- **A famous food gift:** The beaten rice (poha) that Sudama carried for Krishna has become one of the most memorable details of this story.
- **A story from the Bhagavata Purana:** The friendship and reunion of Krishna and Sudama are narrated in the Tenth Canto of the Bhagavata Purana.
- **A lesson in generosity:** Krishna's acceptance of Sudama's humble gift teaches that the love behind an offering matters more than its price.
- **A popular cultural tradition:** The story is retold in Indian folk tales, devotional songs, children's books, television serials and theatrical performances. Sudama and Krishna's friendship continues to inspire generations.

What Should Today's Children Learn from Sudama?

Sudama's story offers several valuable lessons for children growing up in a world where wealth, possessions and popularity often receive too much importance.

1. True friendship has no boundaries: Sudama and Krishna belonged to very different economic backgrounds, but their friendship remained unchanged. Children should learn to make friends based on kindness and character, not money or status.

2. Never feel ashamed of being poor: Sudama never felt that his financial condition made him inferior. Children should understand that a person's worth is determined by their qualities, not their possessions.

3. Humility is a great virtue: Even after receiving wealth, Sudama remained simple and humble. Success should never make us arrogant.

4. Give with love, not for rewards: Sudama offered Krishna a handful of beaten rice. Its value was not in its quantity but in the affection behind it. Children should learn that even small gestures can bring great happiness.

5. Help others without humiliating them: Krishna understood his friend's difficulties and helped him without making him feel small. This is an important lesson in kindness and sensitivity.

6. Be content, but never lose hope: Sudama accepted his circumstances without bitterness. His story teaches children to appreciate what they have while continuing to work towards a better future.

Sudama

Continued from page 12

palace, he was amazed by its beauty. The guards were initially surprised to see a poorly dressed visitor. But when Krishna learned that his childhood friend had arrived, he rushed out to welcome him.

What happened next was extraordinary.

Krishna embraced Sudama warmly, as though they had never been apart. He made him sit comfortably, washed his tired feet and treated him with the greatest respect. Krishna's queen, Rukmini, also welcomed the visitor.

The royal palace was filled with expensive furniture, beautiful decorations and countless luxuries. Yet Krishna's attention was completely focused on his old friend.

They spent hours remembering their childhood days at the gurukul. They laughed about their adventures, shared old memories and enjoyed each other's company.

At one point, Krishna noticed that Sudama was hiding something under his clothes.

"What have you brought for me, my dear friend?" he asked playfully.

Sudama felt embarrassed. How could he offer a small bundle of beaten rice to someone who lived in such a magnificent palace?

But Krishna lovingly took the bundle from him. He opened it with great excitement and began eating the humble offering.

For Krishna, the little gift was priceless because it came from the heart. He was not interested in its material value. He was touched by the love and affection behind it.

According to the traditional account, Krishna happily ate the beaten rice, while Sudama enjoyed the warmth of their reunion.

Interestingly, Sudama never asked Krishna for money or assistance. He had come to meet his friend, not to demand anything from him.

The Greatest Gift of Friendship

After spending some time with Krishna, Sudama decided to return home. He was happy because he had experienced the love of his old friend. However, he was also slightly worried. He had not asked Krishna for help, and his family was still struggling.

As he walked home, he wondered why Krishna had not offered him anything. But he did not feel disappointed. The affection and respect he had received were more valuable to him than any material gift.

When Sudama finally reached his village, he was astonished. The small, broken hut where his family had lived had disappeared. In its place stood a beautiful house surrounded by prosperity.

His wife and children welcomed him, dressed in fine clothes. His family no longer had to worry about food or shelter.

Sudama soon understood that Krishna had silently taken care of his needs. He had not wanted his friend to feel uncomfortable by openly giving him money.

Sudama was overwhelmed with gratitude. He realised that Krishna had understood his difficulties without being asked.

Yet, despite his newly acquired wealth, Sudama did not become proud or greedy. He continued to remember his friend with love and remained humble.

The story beautifully demonstrates that true friendship is not measured by money, gifts or social position. It is measured by love, trust and the willingness to stand by one another.

Final Words

Sudama's story is not simply about a poor man becoming wealthy. It is about a friendship that remained untouched by time, distance and differences in social status.

In today's world, where people often measure success through money and possessions, Sudama reminds us that some of life's greatest treasures cannot be bought.

A true friend does not look at what you have. A true friend looks at who you are.

And sometimes, a small handful of rice offered with love can be worth more than an entire palace! ■

VEGETABLES MEET THE PICKY EATER

Pahel Joshi

A fun little story about Bella and her surprising dream in Vegeland

There once was a girl named Bella. She was a very picky eater. Her mom often explained that vegetables were healthy for her, but Bella could not understand how something that seemed tasteless or bitter could be good for her. She believed that only sweet and tasty snacks were worth eating.

Dinner Time

Bella: "Mom! What's for dinner?"

Mom: "Mixed vegetable curry."

Bella: "Ugh, not again! I'm going to sleep!"

Bella went to bed. But that night, something magical happened.

Bella's Dream: Vegeland!

Bella: "Where am I?"

Super Potato: "You are in Vegeland!"

Super Potato: "I'm one of the most popular vegetables around. And, hey, meet my sister-Sweet Potato. She is as sweet as her name!"

Bella: "Oh! So you are the vegetables my mom keeps telling me about."

Enter Bitter Gourd-the "Villain"!

Just then, Bitter Gourd arrived. Bella immediately made a face.

Bella: "Yuck! I don't like you. I feel like I might throw up!"

Bitter Gourd: "I may taste bitter, but I am very healthy. If you eat me regularly, I can be part of a healthy diet."

Bella: "Do you have any proof?"

Bitter Gourd: "Well… not exactly. Most people don't want to eat me!"

Bella: "Ha! Why would anyone want to eat you?"

"I'm a carrot! And I'm famous for helping keep your eyes healthy. I can even tell that you've been eating lots and lots of chocolate!"

Here Comes Carrot!

Carrot: "Hey! Don't be so hard on Bitter Gourd. Some vegetables may taste different, but they can still be good for you."

Bella: "How do you know so much?"

Carrot: "I'm a carrot! And I'm famous for helping keep your eyes healthy. I can even tell that you've been eating lots and lots of chocolate!"

Bella: "OMG! How did you know that?"

Carrot: "I have my ways!"

The vegetables gathered around Bella and tried to explain why eating a variety of vegetables is important.

Vegetables: "We are all trying to tell you that vegetables can be a healthy part of your meals."

Bella: "Why should I listen to you?"

Carrot: "Because we are vegetables!"

Bella: "That doesn't mean you know everything. I don't like vegetables. They can be tasteless, bitter, and sometimes terrible!"

Carrot: "Not all vegetables taste the same. Some are delicious too, especially when they are cooked in different ways. You might enjoy okra or a tasty vegetable curry."

Bella thought about it. Maybe she had been judging vegetables without giving them a fair chance.

Bella: "Okay, I'll try! But if I really don't like something, I won't eat it."

Carrot: "That's fair. The important thing is to try different healthy foods and discover what you enjoy."

Bella smiled. She woke up the next morning and looked at her breakfast in a completely different way. She was ready to give vegetables a chance.

Moral

Don't judge a food by its appearance or taste. Be willing to try healthy foods-you may discover a new favorite! ■

દેખાવ ગૌણ છે, પ્રતિભા સર્વસ્વ

અપેક્ષા શાહ

‘જીવનમાં મહત્ત્વની વસ્તુ તારી હોશિયારી છે, તારું ભણતર છે. વાતચીત કરવાની તારી આકર્ષક શૈલી છે, તારું ઉત્તમ વ્યક્તિત્વ છે, તારી સ્વનિર્મિત ઓળખ છે, તારો હસમુખ ચહેરો છે, તારી મૃદુ વાણી છે અને સૌથી વિશેષ તો તારો પોતાના પરનો અતૂટ આત્મવિશ્વાસ છે!’

‘મમ્મી, મારે કાલે સ્કૂલે નથી જવું, પ્લીઝ ને મમ્મી!’

‘આરવ, સ્કૂલમાં આમ કોઈ યોગ્ય કારણ વગર રજા ન પડાય, બેટા!’

‘ના, હું નહીં જ જાઉં એટલે નહીં જ જાઉં... પ્લીઝ મમ્મા!’ આટલું બોલતાં બોલતાં તો આરવ સાવ રડમસ થઈ ગયો.

મમ્મીએ તેને વહાલથી પાસે ખેંચતાં પૂછ્યું, ‘શું થયું બેટા? મમ્મીને નહીં કહે? મને કહે તો ખરી કે કેમ સ્કૂલે નથી જવું?’

આરવે ભીની આંખે કહ્યું, ‘મમ્મી, સ્કૂલમાં બધા મને ‘આરવ જાડિયો... આરવ જાડિયો...’ કહીને સતત ચીડવે છે.’

‘અચ્છા, તો આ વાત છે! બસ, આટલી જ ને!’ મમ્મીએ સ્મિત વેરતાં પૂછ્યું, ‘બધા તને આવું કહે ત્યારે તું ડરી જાય છે, કંઈ બોલી શકતો નથી, ચૂપચાપ ખૂણામાં બેસી રહે છે, તને સાવ એકલું એકલું લાગે છે અને તને એમ થાય છે કે તારો કોઈ સાચો મિત્ર જ નથી... ખરું ને બેટા?’

‘હા મમ્મા, મને બિલકુલ એવું જ થાય છે. મને સાવ એકલું એકલું લાગે છે.’

‘તો સાંભળ મારી વાત બેટા! કોઈ તારી સાથે વાત કરે કે ન કરે, કોઈ તને ગમે તેટલો ચીડવે, જાડિયો કહે, કાળિયો કહે, ચશ્મિશ કહે કે ગમે તેવું બોલેત પણ તારે મનોમન એક જ વાત રાખવાની- ‘મને આ બકવાસથી કોઈ ફરક નથી પડતો!’ તારો અભિગમ આજથી હંમેશાં આવો જ ખુમારીભર્યો હોવો જોઈએ.’

પછી મમ્મીએ આગળ કહ્યું, ‘તું મારો સૌથી લાડકો દીકરો છે. તું મારા અને પપ્પા માટે અનમોલ રત્ન છે. તું અમને અત્યંત વહાલો છે અને અમારા માટે આખી દુનિયાનું સૌથી સુંદર સંતાન છે! રહી વાત પેલા ચીડવનારા છોકરાઓની, તો જે બીજાની શારીરિક ખોડખાંપણ પર મજાક ઉડાવે, તે વાસ્તવમાં તારા મિત્રો કહેવાય જ નહીં! કોઈ જાડું હોય, કોઈ પાતળું હોય, કોઈ કાળું હોય કે કોઈ ઠીંગણું-એ તો કુદરતની રચના છે, જેને આપણે બદલી શકતાં નથી. તેથી બાહ્ય દેખાવની ચિંતા કરવાને બદલે આપણે આપણા ગુણો અને આવડત ખીલવવા પર વધુ મહેનત કરવાની હોય. શું કોઈ શ્યામ કે સ્થૂળ વ્યક્તિ જિંદગીમાં સફળ નથી થતી?

જીવનમાં મહત્ત્વની વસ્તુ તારી હોશિયારી છે, તારું ભણતર છે, વાતચીત કરવાની તારી આકર્ષક શૈલી છે, તારું ઉત્તમ વ્યક્તિત્વ છે, તારી સ્વનિર્મિત ઓળખ છે, તારો હસમુખ ચહેરો છે, તારી મૃદુ વાણી છે અને સૌથી વિશેષ તો તારો પોતાના પરનો અતૂટ આત્મવિશ્વાસ છે!

આપણે ક્યારેય કોઈને ઊતારી નથી પાડવાના, કોઈને ચીડવવાના નથી કે કોઈની સાથે મારામારી પણ નથી કરવાની. પરંતુ બેટા, તારે તારું વ્યક્તિત્વ એવું પ્રભાવશાળી બનાવવું પડશે કે કોઈ તારી સાથે આવો અણછાજતો વ્યવહાર કરવાની હિંમત જ ન કરી શકે! સમજે છે ને હું શું કહેવા માગું છું?’

આરવનો ચહેરો ખીલી ઊઠ્યો, ‘હા મમ્મા, હું એકદમ સરસ રીતે સમજી ગયો! થેન્ક યુ, મને આટલો પ્રેમથી સમજાવવા માટે.’

મમ્મીએ વાત્સલ્યપૂર્વક માથે હાથ ફેરવતાં કહ્યું, ‘એક વાત ગાંઠે બાંધી લેજે-મારી પાસે તારી દરેક મૂંઝવણનો ઉકેલ છે. પરિસ્થિતિથી ક્યારેય મોં ફેરવીને ભાગવાનું નહીં, અડગ રહીને તેનો ઉકેલ શોધવાનો સદાય પ્રયત્ન કરવાનો.’

આરવે ઉત્સાહથી હસીને કહ્યું, ‘હા મમ્મા, હવે તો કાલે હું સ્કૂલે ચોક્કસ જઈશ!’

બોધ

વ્યક્તિનો બાહ્ય દેખાવ સાવ ગૌણ છેત આંતરિક ગુણો, સંસ્કાર અને પ્રતિભા જ જીવનમાં સર્વોપરી છે. ■

દગો કોઈનો સગો નહીં

ડો. પ્રીતિ કોટેચા

‘લાલુભાઈ, જ્યારે હું ભૂખ્યું-તરસ્યું તમારી પાસે આવ્યું હતું, ત્યારે તમે મને કેવાં બહાનાં બતાવ્યાં હતાં, યાદ છે?’ એટલામાં વાંદરો અને હરણ પણ આવી પહોંચ્યાં. લાલુએ આજીજી કરી, ‘મિત્રો, મને બચાવી લો!’

થોડાક મહિના પહેલાંની વાત. એક સુંદર જંગલમાં સસલું, વાંદરો, હરણ, ખિસકોલી અને બીજાં ઘણાં વન્યજીવો સંપથી રહેતાં હતાં. જંગલના છેડે એક મોટું સરોવર હતું અને તેની આસપાસ લીલુંછમ ઘાસનું મેદાન પથરાયેલું હતું. આ જંગલમાં લાલુ નામનો એક શિયાળ પણ રહેતો હતો. લાલુ ભારે ચાલાક હતો, પરંતુ તેને પોતાના સ્વાર્થ ખાતર બીજાને દગો દેવાની અત્યંત ખરાબ ટેવ હતી.

એક દિવસ જંગલનાં તમામ પ્રાણીઓ સભા ભરીને બેઠાં. ચોમાસું નજીક આવી રહ્યું હતું. ભારે વરસાદ પડે ત્યારે કોઈ મુશ્કેલી ન પડે તે માટે સૌએ નક્કી કર્યું કે અત્યારથી જ ખોરાક ભેગો કરીને કોઈ સુરક્ષિત સ્થળે સંઘરી રાખવો જોઈએ.

લાલુ શિયાળે તક જોઈને મીઠી વાણીમાં કહ્યું, ‘તમે બધા ખોરાક એકઠો કરીને મને સોંપી દો! મારી ગુફા ઘણી મોટી, સૂકી અને સલામત છે. હું બધો ખોરાક જીવની જેમ સાચવી રાખીશ અને વરસાદમાં જ્યારે પણ જરૂર પડશે ત્યારે સૌને સરખે ભાગે વહેંચી આપીશ.’ ભોળાં પ્રાણીઓએ લાલુની વાત પર પૂરો વિશ્વાસ કરી લીધો.

સસલું તાજાં ગાજર અને મૂળા લઈ આવ્યું... વાંદરો વૃક્ષો પરથી મીઠાં ફળો તોડી લાવ્યો. હરણ કૂણું ઘાસ અને પાંદડાં લાવ્યું અને ખિસકોલીએ અનાજના દાણા એકઠા કર્યા. લાલુ આ બધો સ્વાદિષ્ટ ખોરાક પોતાની ગુફામાં લઈ ગયો. મનોમન તે હસતો હતો- ‘કેવા મૂર્ખ જીવો છે! હવે આ બધો ખોરાક મારો થઈ ગયો! વરસાદમાં હું એકલો જ ગુફામાં બેસીને જયાફત ઉડાવીશ!’

તેણે ખોરાક ગુફાના ગુપ્ત ખૂણામાં સંતાડી દીધો. થોડા દિવસોમાં આકાશમાં કાળાંડીબાંગ વાદળો ઘેરાયાં અને મેઘરાજા મુશળધાર વરસવા લાગ્યા. સતત બે દિવસ સુધી ધોધમાર વરસાદ પડ્યો. જંગલના કેડી-રસ્તા કાદવથી ભરાઈ ગયા. ફળો ખરી પડ્યાં અને મેદાનમાં લીલું ઘાસ ડૂબી ગયું.

ભૂખથી વ્યાકુળ થયેલું સસલું લાલુની ગુફા પાસે પહોંચ્યું અને બોલ્યું, ‘લાલુભાઈ, અમારે ખાવા માટે કશું જ નથી. આપણે સાથે મળીને ભેગો કરેલો થોડો ખોરાક આપોને!’

લાલુએ ગુફાની અંદરથી જ બહાનું કાઢ્યું, ‘અરે સસલાભાઈ, ખોરાક તો છે, પણ આજે ગુફામાં ભારે ભેજ છે. અત્યારે હું ખોરાક કાઢવા જઈશ તો બધું બગડી જશે. તમે કાલે આવજો!’ બિચારું સસલું નિરાશ થઈને પાછું વળ્યું.

બીજે દિવસે વાંદરો આવ્યો, ‘લાલુભાઈ, મારાં નાનાં બચ્ચાં ભૂખ્યાં છે. થોડાં ફળ આપો તો ઉપકાર થશે!’ લાલુ બોલ્યો, ‘અરે વાંદરાભાઈ, આજે તો મારી તબિયત સાવ લથડી ગઈ છે. મારાથી બેઠું પણ થવાતું નથી, કાલે આવજો!’ વાંદરો પણ ખાલી હાથે પાછો ફર્યો.

ત્રીજા દિવસે હરણ આવ્યું, ‘લાલુભાઈ, અમને થોડું ઘાસ આપો.’ લાલુએ નવો પેંતરો રચ્યો, ‘અરે, ઘાસ તો મેં ગણતરીપૂર્વક રાખ્યું છે! મારે બધાનો વિચાર કરવો પડે ને? આજે તમને આપી દઉં તો કાલે બીજાને શું મોં બતાવીશ?’

આમ, લાલુ રોજ અવનવાં બહાનાં કાઢતો રહ્યો. ક્યારેક કહે ‘ખોરાક ભીનો થઈ ગયો છે’, ક્યારેક કહે ‘ચાવી ખોવાઈ ગઈ છે’, તો ક્યારેક ‘આજે મારો ઉપવાસ છે!’ બહાર અબોલ પ્રાણીઓ ભૂખે ટળવળતાં હતાં અને અંદર લાલુ છુપાઈને સ્વાદિષ્ટ ગાજર અને મીઠાં ફળોની મિજબાની માણતો હતો.

એક દિવસ ફરી મુશળધાર વરસાદ વરસ્યો. લાલુને થયું- ‘આજે તો પેટ ભરીને ખાધું છે. ચાલ, કોઈ જુએ નહીં તેમ ગુફાની બહાર જરા લટાર મારી આવું!’ પરંતુ ગુફાના મુખ પાસે કોઈ ચોર ન ઘૂસે તે માટે તેણે પોતે જ કાંટાળી ડાળીઓ અને મજબૂત વેલાઓની ગૂંચવણભરી જાળ પાથરી રાખી હતી. વરસાદથી જમીન સાવ લપસણી થઈ ગઈ હતી. લાલુ જેવો બહાર નીકળવા દોડ્યો કે તેનો પગ લપસ્યો! ‘સટાકદ અવાજ સાથે તે સીધો પોતાની જ બિછાવેલી કાંટાળી જાળમાં ફસાઈ ગયો!

‘અરેરે! બચાવો... કોઈ મને બચાવો!’ તેના શરીરમાં કાંટા ભોંકાવા લાગ્યા અને તે દર્દથી કણસવા લાગ્યો.

ચીસો સાંભળીને સૌથી પહેલાં સસલું દોડી આવ્યું. લાલુએ કરગરતાં કહ્યું, ‘સસલાભાઈ, જલદી મને આ જાળમાંથી બહાર કાઢો!’ સસલું શાંતિથી બોલ્યું, ‘લાલુભાઈ, જ્યારે હું ભૂખ્યું-તરસ્યું તમારી પાસે આવ્યું હતું, ત્યારે તમે મને કેવાં બહાનાં બતાવ્યાં હતાં, યાદ છે?’

એટલામાં વાંદરો અને હરણ પણ આવી પહોંચ્યાં. લાલુએ આજીજી કરી, ‘મિત્રો, મને બચાવી લો!’

વાંદરાએ ઠપકો આપ્યો, ‘મારાં ભૂખ્યાં સંતાનો માટે ફળ માંગવા આવ્યો ત્યારે તમે મિત્રતા ભૂલી ગયા હતા!’

હરણે પણ કહ્યું, ‘જરૂરિયાતના સમયે તેં કોઈનો સાથ ન આપ્યો. અમારો ખોરાક પચાવી પાડ્યો. આજે તું તારા જ પાપે આ મુશ્કેલીમાં ફસાયો છે.’

લાલુનું માથું શરમથી ઝૂકી ગયું. તેણે રડતાં રડતાં ક્ષમા માંગી, ‘મારી ઘોર ભૂલ થઈ ગઈ છે! મેં સ્વાર્થમાં અંધ બનીને આપ સૌને દગો દીધો. મને માફ કરીને આ કાંટામાંથી છોડાવો. હું સોગંદ ખાઉં છું કે હવે ક્યારેય કોઈની સાથે કપટ નહીં કરું.’

પ્રાણીઓએ ઉદારતા દાખવી. તેમણે કાંટાળા વેલા કાપીને લાલુને હેમખેમ બહાર કાઢ્યો. લાલુની આંખોમાંથી પશ્ચાત્તાપનાં આંસુ સરી પડ્યાં. તેણે ગુફામાંથી બધો જ સંઘરેલો અન્નભંડાર બહાર કાઢીને સૌ પ્રાણીઓને પ્રેમપૂર્વક વહેંચી દીધો. તેણે સ્વીકાર્યું, ‘આ અનાજ તમારું જ હતું. હવે મને સમજાઈ ગયું છે કે બીજાને પીડા આપીને પોતે ક્યારેય સુખી થઈ શકાતું નથી.’

ત્યાં ઉપસ્થિત વયોવૃદ્ધ કાચબાભાઈએ માર્મિક સ્મિત સાથે કહ્યું, ‘જોયું ને લાલુ, જેવું વાવો તેવું જ લણો! આજે તને તારી જ કરણીનું ફળ મળ્યું.’

બધાં પ્રાણીઓએ એકસૂરે કહ્યું-

‘દગો કોઈનો સગો નહીં!’

બોધ

બાળદોસ્તો, બીજા સાથે કરેલો છળકપટ આખરે વ્યક્તિને પોતાના જ ખાડામાં ધકેલે છે. સંકટ સમયે જે બીજાની વહારે નથી આવતો, તેને પણ કોઈક દિવસ મુશ્કેલીમાં મદદની જરૂર પડે જ છે. માટે સદા સત્ય, પ્રામાણિકતા અને નિ:સ્વાર્થ મૈત્રીના માર્ગે જ ચાલવું જોઈએ. ■

આસન સિંહાસન અને હાથમાં માળા

ઉંમર થઈ. માધવરાવ પેશ્વાના હૈયે વિરાગ જાગ્યો. તેમણે તો રાજકાજ છોડી સેવાપૂજા અને જપ-ધ્યાનમાં સમય ગાળવા માંડ્યો.

એક વાર ન્યાયાધીશ શાસ્ત્રી આવ્યા. કલાક બેઠા ત્યારે પેશ્વાની મુલાકાત થઈ.

'કેમ પધાર્યા છો શાસ્ત્રીજી?' પેશ્વાએ કહ્યું.

'બસ, આ કાગળ આપવા.' રામશાસ્ત્રીએ કહ્યું.

પેશ્વાએ કાગળ વાંચ્યો તો આભા જ બની ગયા. બોલી ઊઠ્યા : 'રાજીનામું? નહિ! શાસ્ત્રીજી! તમારું રાજીનામું હું હરગિઝ મંજૂર નહિ કરું. તમે ન હો તો પછી ન્યાય કોણ કરે?'

'કેમ પધાર્યા છો શાસ્ત્રીજી?' પેશ્વાએ કહ્યું. 'બસ, આ કાગળ આપવા.' રામશાસ્ત્રીએ કહ્યું. પેશ્વાએ કાગળ વાંચ્યો તો આભા જ બની ગયા. બોલી ઊઠ્યા : 'રાજીનામું? નહિ! શાસ્ત્રીજી! તમારું રાજીનામું હું હરગિઝ મંજૂર નહિ કરું. તમે ન હો તો પછી ન્યાય કોણ કરે?'

શાસ્ત્રી કહે : 'આપના વગર જો રાજતંત્ર ચાલતું હોય મહારાજ! તો મારા વગર ન્યાયતંત્ર ન ચાલે શું?'

પેશ્વાને ઝાટકો વાગ્યો. તેમણે કહ્યું: પણ શાસ્ત્રીજી! મને હવે રાજકાજમાં રસ રહ્યો નથી...'

'તો ચાલો', તરત જ રામશાસ્ત્રીએ કહ્યું : 'આપણે બંને સંન્યાસ લઈ લઈએ અને ઊપડીએ કાશી. બાકી સિંહાસન ઉપર હક્ક રાખીને આવા ભગતવેડા નહિ ચાલે. બળદગાડાનો હાંકનાર જ્યારે ઊંભતો હોય છે ત્યારે એ ગાડું ખાડામાં જ ધકેલાઈ જતું હોય છે.' - પેશ્વાની સાન ઠેકાણે આવી ગઈ. તેઓ રામશાસ્ત્રીને ભેટી પડ્યા. તેમણે કહ્યું : 'વાહ-ન્યાયાધીશ! તમે તો આજે મને મારો સાચો ધર્મ સમજાવ્યો છે. રાજ્યના કામકાજની સાથે પણ ભક્તિ થઈ શકે છે. વાહ! એ કેટલું મોટું જ્ઞાન છે!' બીજા દિવસથી પેશ્વા ફરીથી રાજસભામાં હાજર રહેતા થઈ ગયા. તેમણે રાજકારભાર સંભાળી લીધો. ■

એક વાર્તા... બે ભાષામાં!

Harish Nayak

The Throne *and the* Rosary in Hand

Madhavrao Peshwa had grown old. A sense of detachment from worldly affairs had awakened in his heart. He had given up the affairs of the state and begun spending his time in worship, prayer, chanting and meditation.

One day, the Chief Justice, Ramshastri, arrived. After waiting for an hour, he was granted an audience with the Peshwa.

"May I know what brings you here, Shastriji?" asked the Peshwa.

"Nothing much. I have just come to hand over this letter," replied Ramshastri.

When the Peshwa read the letter, he was astonished. He exclaimed, "A resignation? No, Shastriji! I will never accept your resignation. If you are not here, who will deliver justice?"

"Nothing much. I have just come to hand over this letter," replied Ramshastri. When the Peshwa read the letter, he was astonished. He exclaimed, "A resignation? No, Shastriji! I will never accept your resignation. If you are not here, who will deliver justice?"

Ramshastri replied, "Your Majesty, if the administration of the kingdom can function without you, why can't the judicial system function without me?"

The Peshwa was taken aback. He said, "But, Shastriji, I have lost all interest in the affairs of the state..."

"Then let us do this," Ramshastri immediately responded. "Let us both renounce the world, become ascetics and leave for Kashi. You cannot continue with such displays of devotion while still holding on to your claim over the throne. When the driver of a bullock cart is standing idle, the cart is bound to end up in a ditch."

The Peshwa came to his senses. He embraced Ramshastri and said, "Wonderful, Chief Justice! Today, you have made me understand my true duty. One can practise devotion even while attending to the responsibilities of the kingdom. What a profound lesson!"

From the very next day, the Peshwa began attending the royal court once again. He resumed his duties and took charge of the administration of the kingdom. ■

The Rotten Baggage

Ravi Ila Bhatt

Niranjan was an energetic ninth-grader at a bustling high school in Vadodara. While Niranjan was generally a good student, he held onto grudges. Whether it was the classmate who didn't let him use a cricket bat, or the cousin who didn't invite him to a gaming session, Niranjan made sure to remember every slight.

One Monday morning, their Class Teacher, Mrs. Vyas, announced a peculiar class activity. "StudentsI want everyone to bring a sturdy plastic bag containing raw potatoes. But there's a condition: for every person you currently hate, dislike, or hold a grudge against, you must put one potato in the bag."

The next morning, the classroom was filled with plastic bags of varying sizes. Some students had only one or two potatoes, while others, like Niranjan, had five or six heavy, mud-covered potatoes representing all the peers, rivals, and relatives they couldn't stand.

"Now," Mrs. Vyas announced, "for the next seven days, you must carry this bag with you everywhere—to classes, the canteen, the playground, and even at home. It cannot leave your side."

For the first couple of days, the students treated it like a game, lugging their bags around the school corridors and onto the buses. But by Thursday, the Gujarat raw potatoes, sealed in plastic bags, started to soften and spoil. A subtle, unpleasant odor began to waft through the classroom.

By Saturday, the situation was unbearable. The bags had turned into mushy, rotting burdens that oozed a foul, pungent smell. Niranjan, who had to carry six heavy potatoes, was miserable.

"Ma'am, please, this is disgusting!" Niranjan complained, holding his bag at arm's length. "It stinks, it's heavy, and it's ruining our bags and clothes!"

On Monday morning, a collective sigh of relief echoed through the room as Mrs. Vyas finally allowed them to discard the rotting bags into the garbage bins outside.

When they returned to their desks, Mrs. Vyas sat at her desk and looked at the tired faces. "How did it feel, carrying those potatoes around for a week?"

"It was awful, Ma'am!" one student yelled.

"It was so heavy, and the smell was disgusting," Niranjan added, shaking his head. "I couldn't focus on anything else because I was constantly worried about the stench and the mess."

Mrs. Vyas smiled gently, her eyes scanning the room. "What you just experienced is exactly what happens when you carry hatred, anger, and grudges inside your heart," she explained. "Each of those people you dislike is like a potato. When you hold onto your grudges, you think you're keeping them on a shelf, but in reality, you carry them with you everywhere you go. Over time, that anger rots. It turns into a heavy, foul-smelling burden that ruins your peace of mind, your mood, and your relationships with others."

She paused, letting the words sink in. "If you couldn't tolerate the stench of rotting potatoes for just one week, can you imagine the toll it takes on your life to carry the heavy, toxic burden of hatred in your heart forever? Let go of the grudges, forgive, and keep your hearts light."

Looking at his empty, clean hands, Niranjan realized the weight he had really been carrying all along. He decided it was time to let the old grudges go.

Moral:

Stop wasting energy trying to change what has already happened; instead, dilute your past regrets by pouring new effort, positive habits, and good experiences into your present. ■

આધુનિક માખણચોર

મિતલ બી. કંટારીયા

સ્માર્ટ વિલેજ 'નવગોકુળ'ની સવાર હંમેશાં સોલાર પેનલ પર ચમકતાં સૂર્યનાં સોનેરી અને કુમળાં કિરણોથી થતી. ગામ ભલે ટેકનોલોજીથી સુસજ્જ અને આધુનિક હતું. ગામના પ્રગતિશીલ અને સ્માર્ટ ખેડૂત વ્રજકાકાએ પોતાના હાઈટેક ડેરી ફાર્મમાં દેશી ગીર ગાયના શુદ્ધ દૂધમાંથી સુગંધીદાર, તાજું માખણ તૈયાર કર્યું અને તેમાં સ્વાદિષ્ટ ઓર્ગેનિક મિસરી ઉમેરી. પરંતુ ગામનાં નટખટ બાળકોથી માખણ બચાવવા માટે વ્રજકાકાએ એ ખાસ કન્ટેનરને ડેરીના 'કોડ-લોક્ડ સ્માર્ટ રેફ્રિજરેટર'માં મૂકી દીધું.

આ વાતની ભાળ ગામના સૌથી ચતુર અને નટખટ છોકરા કાનાને મળી ગઈ. તાજા માખણ અને મિસરીનું નામ સાંભળતાં જ કાનાના મોંમાં પાણી છૂટી ગયું! તેણે તરત જ પોતાના જીગરી ભેરુ અને કમ્પ્યુટર-માસ્ટર સુદામાને બોલાવ્યો.

'સુદામા, આજે તો વ્રજકાકાના ફાર્મનું તાજું માખણ અને મિસરી ચાખ્યા વગર મને જરાય ચેન નહીં પડે!' કાનાએ મરક મરક હસતાં કહ્યું.

'પણ કાના, વ્રજકાકાનું ફ્રિજ તો સિક્યોરિટી પાસવર્ડ વગર ખૂલે જ નહીં!' સુદામાએ પોતાના ચશ્માં સરખાં કરતાં ટેબ્લેટ પર આંગળીઓ ફેરવતાં જવાબ આપ્યો.

'દોસ્ત, એ જ તો તારું કામ છે!' કાનાએ મસ્તીથી આંખ મચકોડી.

બપોરે જ્યારે વ્રજકાકા કમ્પ્યુટર પર દૂધનું દૈનિક ઉત્પાદન ચકાસવામાં મગ્ન હતા, ત્યારે કાનો અને સુદામા છાનાપગલે ડેરી ફાર્મમાં પ્રવેશ્યા. સુદામાએ પોતાની કોડિંગ કુશળતાથી ફ્રિજનું ડિજિટલ લોક પળવારમાં બાયપાસ કરી દીધું! ધીમા અવાજ સાથે ફ્રિજનો દરવાજો ખૂલ્યો અને સામે જ કાચના કન્ટેનરમાં રેશમ જેવું મુલાયમ માખણ અને ચમકતી મિસરી નજરે પડ્યાં.

કાનાએ ઝડપથી કન્ટેનર બહાર કાઢ્યું. બંને મિત્રો દોડીને ડેરીની પાછળ આવેલા વડના ઘટાદાર ઝાડની શીતળ છાયામાં પહોંચી ગયા. કાનાએ પોતાના કોમળ હાથે માખણનો મોટો પિંડો બનાવ્યો, તેમાં કરકરી મિસરી ભેળવી અને સૌપ્રથમ વહાલથી સુદામાના મુખમાં મૂકી. પછી પોતે પણ ધરાઈને આસ્વાદ માણ્યો. માખણની મુલાયમતા અને મિસરીની મીઠાશ-બંને મિત્રો જાણે સ્વર્ગીય તૃપ્તિમાં ખોવાઈ ગયા!

ત્યાં જ પાછળથી ગંભીર અવાજ ગુંજ્યોથ 'અરે ઓ માખણચોર!'

બંને ઝબકીને ઊભા થઈ ગયા. સામે વ્રજકાકા હાથમાં સિક્યોરિટી ટેબ્લેટ લઈને ઊભા હતા! સ્માર્ટ ફ્રિજનો 'ડોર-અનોક્ડ' એલર્ટ મેસેજ સીધો તેમના ફોન પર પહોંચી ગયો હતો.

સુદામા તો ગભરાઈને ભાગવા જતો હતો, પણ કાનાએ તેનો હાથ પકડી રાખ્યો. કાનાના આખા મોં પર માખણ અને હાથમાં મિસરી ચોંટેલી હતી. તેણે સહેજ પણ ડર્યા વગર પોતાની નિર્દોષ, ચમકતી આંખોથી વ્રજકાકા સામે જોયું અને મધુર સ્મિત વેર્યું.

કાનાનું એ માસૂમ મુખારવિંદ જોઈને વ્રજકાકાનો બધો ક્રોધ ક્ષણવારમાં ઓગળી ગયો. તેઓ ખડખડાટ હસી પડ્યા અને બોલ્યા, 'અરે કાના! આટલી હાઈટેક ચોરી કરવાની શી જરૂર હતી? પ્રેમથી માંગી લીધું હોત તો હું આખું કન્ટેનર તને રાજીખુશીથી આપી દેત!'

કાનાએ માખણવાળા હાથે ગાલ ખંજવાળતાં નિર્દોષતાથી કહ્યું, 'વ્રજકાકા, સીધી રીતે માંગીને

સુદામાએ પોતાની કોડિંગ કુશળતાથી ફ્રિજનું ડિજિટલ લોક પળવારમાં બાયપાસ કરી દીધું! ધીમા અવાજ સાથે ફ્રિજનો દરવાજો ખૂલ્યો અને સામે જ કાચના કન્ટેનરમાં રેશમ જેવું મુલાયમ માખણ અને ચમકતી મિસરી નજરે પડ્યાં.

ખાવામાં એ મજા ક્યાં, જે આવી પૂર્વતૈયારી અને સાહસ કરીને ખાવામાં છે!'

કાનાનો આ અણિયાળો અને રમૂજી જવાબ સાંભળીને વ્રજકાકાએ તેને હેતથી તેડી લીધો. નવગોકુળની એ આધુનિક સાંજ કાનાની આ મધુર બાળમસ્તીથી વધુ રળિયામણી અને યાદગાર બની ગઈ. ■